

SLOVENSKI NAROD

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; **podružnica uprave:** Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101. **SLOVENJ GRADEC,** Slovnačev trg 5. — Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Anglija in Francija pripravljata skupno demaršo v Berlinu

VARSAVA, 18. marca. Zunanji minister Beck je sprejel včeraj litovskega poslanika Saulisa in madžarskega poslanika de Horija. Zastopnik zunanjega ministra Arcizewski je sprejel jugoslovenskega poslanika Vučetića ter francoskega veleposlanika Noela.

Za razširjenje vlade v Franciji in Angliji

LONDON, 18. marca, c. V intervjuu po angleškem radiu je izjavil Javi Pertinax, da bi Francija v primeru vojne potrebovala sedaj za varstvo svojih mej 86

Zunanji minister Halifax je imel daljši razgovor z bivšim zunanjim ministrom Edenom. Priistaši Edena, med katerimi je tudi bivši ministrski predsednik Baldwin, so imeli večeraj daljše posvetovanje. Ta skupina se zavzema za razširjenje angleškega kabineta v smislu obnove enotne nacionalne fronte, če bi ta načrt propadel, ima Edenova skupina v rezervi drugega, po katerem naj bi se osnoval poseben državni svet kot posvetovalni organ v zunanje-političnih zadevah. V tem državnem svetu bi bili Eden, Churchill in Lloyd George, predsedoval pa bi mu zunanji minister.

Dr. Hacha o sprejemu pri Hitlerju

NEW YORK, 18. marca. b. Bivši predsednik češkoslovaške republike dr. Edvard

BRATISLAVA, 18. marca. AA. General Homola, ki je skušal proglasiti vojaško diktaturo v Banskí Bistrici je zbežal z avtomobilom na Moravsko, kjer se je hotel zateči pod okriljem Nemčije. Blizu meje so njegov avtomobil ustavili. Generalu Homoli se je posrečilo skočiti iz avtomobila in se skriti v gozdu. Doslej ga še niso našli.

Odpor proti madžarski vojski v Podkarpattju

mačini še upirajo. **LVOV, 18. marca. AA. (DNB)** Tukaj-
snji listi poročajo, da je napredovanje
madžarskih čet v Podkarpatski Ukrajini
mačelo na resne težave zaradi odpora
ukrajinskih oboroženih organizacij. »Dje-
luk Poljske« piše, da se razvijajo med
Ukrajinci in Madžari borbe in da so se

BUDIMPEŠTA. 13. marca. i. Snóči so šli v Budimpešt: velike manifestacije v splošno zavzetja Podkarpatske Rusije. Več tisoč ljudi je manifestiralo pred posla-ništvi Poljske, Nemčije in Italije. Večina mađarskih listov poudarja v svojih poročilih, da se mora Mađarska za uresničenje svojega cilja zahvaliti Nemčiji in Italiji.

Nemški predlog Rumuniji

BUKARESTA, 18. marca. w. Vsa rumunska javnost se živahno zanima za vprašanje Podkarpatske Rusije in se toplo zavzema za tamošnje Rumune. Listi prinašajo obširna poročila o terorističnih tolpa-
h, ki strahujejo mirne Rumune. Rumunsko prebivalstvo v Podkarpatski Rusiji je pod čehi življalo vse svoje pravice, zdaj pa je naenkrat ogroženo, zaradi česar je zaprosilo rumunsko vlado za pomoč. O tem vprašanju je včeraj razpravljala tudi rumunska vlada. Na seji so bili

BEOGRAD, 18. marca. p. Včerajšnja seja narodne skupščine je bila zelo kratka. Trajala je dobrih pet minut. Po odobravit zapisnika poslednje seje, je predsednik Simonović sporočil da bi morala skupščina razpravljati o poročilu odbora za prošnje in pritožbe, ker je bilo verjetno, da bodo vse prošnje in pritožbe v odboru obravnavane in urejene po zakonskih predpisih. Pritožba pa je toliko da to delo ni moglo biti opravljeno. Ugotovljeno je bilo da mnogo pritožb in prošanj ni bilo obravnavanih po predpisanim postopku. Zato je predsednik v sporazumu z vlado predlagal, da bi se razprava o prošnjah in pritožbah odstavila z dnevnega reda seje. Skupščina je na to pristala in je bila seja s tem zaključena. Na prihodnjo sejo bo narodna skupščina sklicana pismeno.

Razgovori vojvode D'Aosta z Mussolinijem

RIM, 18. marca. Abesinski podkralj vojvoda D' Aosta je imel zadnje dni ponovno razgovore z ministrskim predsednikom Mussolinijem o važnih vprašanjih obrambe in gospodarske eksploatacije italijanskih kolonij.

BRUSELJ, 18. marca. Havas: Kralj Leopold III. je odpotoval v Švico, kjer bo ostal do konca tedna.

Kako se je Nemčija povečala

	površina km²	prebivalstva
L. 1919 po versajski pogodbi	460.000	60.000.000
L. 1935 po aneksiji Posarja	468.780	67.000.000
L. 1938 po priključitvi Avstrije	552.650	74.000.000
L. 1938 po aneksiji Sudetske	584.900	77.000.000
L. 1939 dne 15. marca z okupacijo Čehoslovaške	634.000	84.000.000
L. 1939 dne 16. marca z okupacijo Slovaške	686.000	86.500.000

Za uporabo domačega pogonskega goriva

Uspehi odbora za propagando uporabe domačega pogonskega goriva pri ministrstvu za gozdove in rudnike

Ljubljana, 12. marca
Ministrstvo za gozdove in rude je 1. 1936 sklicalo anketo o vprašanju uvažanja domačega pogonskega goriva namesto bencina in nafte za motorna vozila. Po sklepu te konference je bil lani v soglasju z ministrskimi svetom ustanovljen Odbor za propagando uporabe domačega pogonskega goriva pri ministrstvu za gozdove in rude. V tem odboru so zastopniki ministrstva (tehničnih fakultet), vojnega prometnega, finančnega, trgovskega in poštne ministrstva, Zdrženja Jugoslov. inženjerjev in arhitektov, Avtomobilskega kluba kr. Jugoslavije, Državne zveze jugoslov. železarske in kovinske industrije, Zveze avtomobilskih podjetij, Zdrženja avtomobilskih in Zdrženja šoferjev. Delo pri tem odboru je razdeljeno na tri sekcije: sekcijo za trdna, sekcijo za tekoča in sekcijo za plinska goriva. Predsednik odbora je D. Tomič, redni profesor tehniške fakultete beograjske univerze.

Ker se za delovanje odbora zanimajo tudi naši avtomobilisti in gospodarstveniki, navajamo njegove uspehe v prvem letu obstoja in kakšne naloge prevzema. Odbor prireja za propagando uporabljanje domačega goriva propagandne vožnje z vozili na pogon z domačimi pogonskimi sredstvi; daje denarne podpore šoferjem in lastnikom za uvedbo plinskih generatorjev na njihovih vozilih; gnotno in splošno podpira domačo industrijo in posameznike, ki se posvečajo preizkušanju ter izpolnjevanju plinskih generatorjev; organizira in prireja konference, kongrese in razstave; izdeluje in sprejema razprave o vprašanju pospeševanja produkcije domačih pogonskih sredstev; izdeluje in zbira propagandno gradivo; propagira uporabo domačih pogonskih sredstev po radiu in časopisu ter v ta namen tudi prireja predavanja po državi; daje strokovne nasvete o napravah, ki služijo uporabi domačega pogonskega goriva itd.

Odbor je skupno z Avtomobilskim klubom v Beogradu priredil lani jeseni prvo propagandno vožnjo z vozili, ki so upo-

rabljali vse vrste domačega pogonskega goriva. O tej vožnji smo poročali posebej. Rezultati so bili ugodni. — Spomladi bo odbor priredil v Beogradu tečaj za šoferje vozil, ki uporabljajo domača pogonska sredstva. — Odbor je na svojih številnih sejah razpravljal o zelo važnih vprašanjih, o motorizaciji v zvezi z uporabo lesnega plina za pogonsko sredstvo; o mešanici etilnega in metilnega alkohola z bencinom za pogon motorjev; o uporabi trdnega goriva za pogon motornih vozil; o delu naših avtomobilskih podjetij ter njihovem uporabljanju domačega pogonskega goriva; o možnosti produkcije nafte in njenih derivatov iz parafinskih škrlincev v naši državi in o pridobivanju bencina na sintetični način. — Odbor je zbral gradivo in ga pripravil za tisk z navodili za voznike vozil ki uporabljajo domača pogonska sredstva. — Odbor je ustanovil s sodelovanjem tehniške fakultete beograjske univerze postajo za preizkušanje plinskih generatorjev, da lahko nudi strokovne nasvete, vsem, ki se obračajo nanj zaradi uporabe domačih pogonskih sredstev. — Na pritožbo podjetij in posameznikov ki uporabljajo in proizvajajo motorna vozila na pogon z domačimi pogonskimi sredstvi, je posredoval na pristojnih mestih proti uvedbi banovinske trošarine na pnevmatiki v dvojnem obsegu (n. pr. v dravski in savski banovini); s to trošarino so posebno prizadeti lastniki motornih vozil z uporabo lesnega plina. — Dalje je odbor posredoval tudi pri produkciji oglja, ki niso ob pravem času dobavljali porabnikom oglja, da bo na domačem tržišču vedno dovolj oglja. Razen tega je posredoval pri državni gozdni upravi, da bo podpirala kuhanje oglja v krajih, kjer so v uporabi plinski generatorji. Odbor je tudi protestiral proti visokim mestnim trošarinam na uvoz zemeljskega plina.

Da bo delo odbora uspešnejše po vsej državi, so se začeli ustanavljati banovinski odbori. Posebno potreben je banovinski odbor v naši banovini, ker je pri nas motorizacija najbolj razvita.

Massenetova opera »Werther«

Premiera bo drevi — Nekaj podatkov iz življenja njenega skladatelja

Ljubljana, 13. marca
Komponist Jules Massenet je bil rojen 12. maja, leta 1842. v St. Etienneu ter je dovršil muzikalne študije na pariškem konzervatoriju. L. 1863. je dobil rimsko nagrado in koj nato prvo nagrado v kontrapunktu in za kompozicijo fug. Leta 1866. se je vrnil iz Italije ter si pridobil priznanje za orkestralno suito in s celo vrsto oper in različnih drugih muzikalnih kompozicij. Njegove opere so: »Don Cezar de Bazan«, (1872) »Lahorski kralj«, (1877) »Heroidas« (Bruselj 1881), »Manon« (1884), »Cid« (1885), »Escaramonde« (1889), »Magije« (1891), »Werther« (Dunaj 1892), »Thais« (1894), »Novorčanka« (London 1894), »Nanonina slika« (1895), »Sapho« (1897) in »Pepeka«. Od vseh teh oper mu je prinesla »Manon« največji uspeh.

Ko je poteval s svojim prijateljem in založnikom Hartmannom po Nemčiji in ob Renu, je obiskal med drugim tudi mesto, kjer j episal Goethe svojega »Wertherja«. V Wetzlarju mu je pokazal Hartmann Goethejevo knjigo »Werther in ga opozoril, da bi bila pripravna snov za lirčno opero. Massenet se je odločil za kompozicijo tega dela, ki je bilo uprizorjeno 1. 1892. na Dunaju, ker ga ravnatelj pariške Opere-Comique ni hotel uprizoriti, češ da po »Manon« ne bo doživel »Werther« nikakega uspeha, niti ne bo prinesel blagajni denarja. Dunajski uprizoritev, t. j. krsna predstava te opere ni doživela bogve kakšnega uspeha, vendar

pa so jo izvajali kmalu nato v Parizu v dvorani Favart, kjer tudi ni imela posebnega sreča. Šele, ko so jo nekaj časa novno uprizorili, je zmagala kot odrska umetnina in smemo jo prištevati med najlepše lirčne opere svetovnega repertoarja. V našem gledališču so izvajali doslej od Masseneta njegovo »Manon«, ki je brez dvoma najpopularnjša opera tega skladatelja in ki smo jo slišali že v različnih zasedbah, pred leti pa je uprizorilo naše gledališče tudi njegovo »Thais«, katere se še spominjamo v izvrstni interpretaciji glavnih vlog Thais — ge. Režije Thalerjeve in Pafnucija — Levjara.

Letošnja uprizoritev »Wertherja« obeta postati prav zanimiva predstava. V naslovni vlogi bomo slišali našega orilubljenelega gosta Jožeta Gostiča, ki je za to vlogo po svojih igralskih in pevskih sposobnostih odgovarjajoč intepret. V vlogi Lotte se bo predstavila občinstvu mlada konzervatoristka gđica Pavlovičeva, učenka gospe prof. Trostove, ki jo poznamo že kot simpatično odsko pojava z lepim, mnogo obetajočim glasovnim materialom iz njenega nastopa v operi »Boris Godunov«, kjer je pela carjeviča. Sočnika bo podal g. Zupan, partijo Zofije bo pela ga. Ribčeva, Johanna bo pel prvič na našem odru Lupa, Alberta-Dolnicar, Schmidta-Sladovljec. Dejanje se godi v okolici Wetzlarja, leta 1872. Opero je režiral Drago Zupan, dirigent: Anton Neffat.

Maša SI.

do 16 din prve vrste, druge vrste pa po 12 do 14 din.

Perutnine je v primeri s povpraševanjem vedno dovolj, a po nespremenjenih cenah. Tudi gospodinjice se se boje, da bo pred prazniki še dražja. Živa perutnina, kokoši in petelinji so po 24 do 30 din komad. Piščancev ni mnogo naprodaj. V splošnem jih prodajajo po 16 do 18 din komad.

Trg je še vedno dobro založen s sadjem, ki ga morajo prodajalci čim prej razprodati, če hočejo, da jim ne bo zgnilo. Lepa domačega sadja je zdaj že zelo malo. Lepša jabolka so po 7 do 8 din kg. Zdi se, da grede že skoraj bolj v denar pomaranče, ki so pa še vseno dražje od jabolk.

Tatvina tračnic

Javorje, 17. marca
Tatovi se najdejo povsod in vse jim pride prav. V noči na nedeljo so kradli v Škofjevoškem gorovju, na tako zvanem Božičevem griču tračnice običajne poljske železnice. Tračnice so last Beograjskega Milana Popovića, varstvo nad njimi pa sta imela od lanske jeseni dalje polir Jure Ugarković in Jakob Potočnik, domačin iz Rovt. V soboto so bile tračnice še na svojem mestu. Naslednjega dne, ko je šel Potočnik slučajno po svojo sekuro, ki jo je bil pustil pri sekkanju drv v gozdu, in mimo barake, je opazil, da manjka šest tračnic. Izginili so tudi pragi.

Čudna tatvina je bila javljena orožnikom, ki so po natančnem ogledu barake, gozda in okolice našli 12 pragov, tračnic pa ni bilo nikjer. Niti Potočnik niti Ugarković nista mogla povedati, kako naj bi bile tračnice izginile. Vse kaže, da je moral ukrasti tračnice kak domačin, ki jih je kam prodal. V neki hiši je bila izvršena tudi preiskava, a brez uspeha. Klub temu se zdi, da bodo tatu kmalu izsledili.

Izlet v Milan

Ljubljana, 18. marca
Zveza obrtnih društev v Ljubljani priredi ekskurzijo z modernim avtobusom na milanski velesejem od 22. do 25. aprila.

Prvi dan: odhod avtobusa v soboto 22. aprila ob 13. izpred nebotičnika na Vrhniko, Planino. Postojno, Razdrto, Ajdovščino, Gorico, ob Dobrodoju v Ronki, Lattiano, Santa Dona di Piave, Mestre, Benetke (večerja, prenočišče).

Drugi dan: po zajtrku ogled cerkve sv. Marka, Doževe palače. Ogled panorame Benetk s 100 m visokega razglednega stolpa, kamor se dvignemo z električnim dvigalom (kosilo). Ob 13. uri vožnja z motornim ladjo do Garaže na Mestre, nato z avtobusom po specialni avtomobilski cesti na Padovo, Vicenzo, Verono, Gardsko jezero, Brescio in zopet po avtostradi do Milana, kamor prispemo okrog 21. ure (večerja, prenočišče).

Tretji dan: po zajtrku ogled velesejma, po kosilu pod vodstvom milanskega vodnika, ogled z avtobusom po mestu. Po ogledu večerja, po želji obisk milanske Scale, prenočišče.

Četrti dan: odhod ob 4. zjutraj na Brescio in Verono, ogled arčne, iz Verone na Padovo, ogled cerkve sv. Antona (kosilo). Po kosilu odhod na Mestre, Monfalcone, po obmorski cesti v Miramar in Trst (ogled pristanišča in akvarija). Odhod iz Trsta na Opčine, Sežano, Postojno (večerja) Ljubljana, kamor prispemo pred polnočjo.

Celokupna vožnja in kolektivni potni list, vožnja z motornim ladjo, vožnja z električnim dvigalom na razgledni stolp, vstopnina v Dožovo palačo in za akvarij, vstopnina za velesejem stane za osebo din 347.— Prehrana in prenočitve pa din 238.—, kar pa ni obvezno.

Prijavite se najkasneje do 10. aprila Zvezi obrtnih društev v Ljubljani, Sv. Petra cesta 4. Vsak prijavelec naj pošlje dve slike in naslednje podatke: ime in priimek, ime očeta, dekliško ime matere, poklic, kraj in datum rojstva ter stalno bivališče.

Vsi prijavitelji, ki ne spadajo pod območje ljubljanske policije, morajo imeti od pristojnega sreskega načelnstva dovoljenje, da lahko potujejo s kolektivnim potnim listom v Italijo. Fotoaparate in daljnogledne lahko vzamete s seboj. Vse podrobne informacije daje Zveza obrtnih društev, Ljubljana, Sv. Petra c. 4, telefon 35-23.

Tiha žalost

Ljubljana, 18. marca
Mladi mizarški mojster Janez Slova, oče dveh otrok, si je že pred leti živo predstavljaj, kako lepo bi bilo imeti zadaj za Rožnikom ob Večni poti prijetno ma'lo hišico, v kateri bi pridno mizaril, da preradi skromno družinico. Ko se je dodo, bra razgledal, mu misel na bodoči dom ni dala več miru. Štedil je in delal tudi čez ure, nekoč pa stopil do nekega posestnika v Kosezah, ki mu je res prodal za Rožnikom primarno parcelo nad Večno potjo, ki jo je Slova v prostem času otrebil grmičevja in manjšega drevja ter jo, kolikor se je dalo, zravnil. Potem je podjemil mč spet čakal in sicer več let, lani pa si je postavil na parceli najprej leseno hišico, poleg nje pa tudi delavnico, kjer je posel mizaril in hranil vsak dinar z namenom, da si kmalu postavi zidano hišo. Življenje je tudi v leseni hišici potekalo prav prijetno, čeprav na zimo v njej ni bilo najbolj toplo. Družinica je bila kljub temu srečna, kajti pričakovala je boljših časov. Zmaj si je Slova uredil zajetje hlevce in redil jato kokoši, ki so brskale po gozdni zemlji in vsakdo, ki je prišel mimo po cesti, si je mislil: idila.

Zgodaj spomladi je Slova sklenil, da si postavi potem, ko je imel neke neprijetnosti z mestno občino s čimer popreje, ko je parcela spadala še pod nekdanjo obćino Zg. Šiško, ni računal, zidano hišico v drugem kotu parcele. Samo on in še kdo ve koliko je imel skrbj in prizadevanja, da je pripravil za zidavo potrebni gradbeni material, ki si ga je zasluzil s trdim delom, nekar so delavci pred tedni zastavili lopate in jeli kopati temelj. Medtem so že tudi navzgori opeko in vse, kar je še potrebno in jela je hišica rasti iz tal. Pred dnevi je bila dozidana že do vrha, pripravljeno in sestavljeno je bilo tudi že strešno ogrodje, ko je rnenkrat sle-dila — katastrofa. Navzlic temu, da je imel Slova ugodno rešeno prošnjo za zidavo hiše na tem mestu od višje instance, so se pojavili pred tremi dnevi ob 8. zjutraj po'eg nove stavbe mestni delavci, ki so novo stavbo po nalogu do temeljev porušili, potem za izgnali družinico tudi

iz stare lesene hišice in jo prav tako popolnoma razdejali. Mestni vozniki so odpeljali material povečini nazaj v mesto, kjer naj služi kot zastava za napravljene stroške...

Popreje srečno živeča družinica se je tako naenkrat znašla v obupu na česti. Gospodar, tako oropan vsakega veselja do življenja in pobude je neznan kam pobegnil in tava, kakor čujem, ves stit in skrušen od vasi do vasi, dočim se je žena z otroki zatekla nekam v Koseze, kjer živi brez vsakih sredstev. Pomagajo ji dobri ljudje, ki imajo razumevanje za silno razočaranje, vendar je ta pomoč samo bežna in gleda žena z otroki z obupom v bodočnost.

Iz Celja

— Obrtna razstava v Celju. Celjska »Nova Dobes« objavlja: Zadruga Celjska obrtna razstava je objavila, da bo tudi letos, kakor leta 1937, priredila v Celju svojo razstavo. Ne bomo se spuščali v umestnost ali neumestnost take razstave; to je končno stvar prizadetih faktorjev, predvsem onih interesentov, ki naj razstavlja, jo, če imajo razstavljalci interes na razstavi, bo uspeha če tega interesa ni, razstava seveda ne more uspeti. Nas pa zanima neko drugo vprašanje in to je vprašanje zadruga, ki se imenuje Celjska obrtna razstava. Narodno zavedno Celje ne more biti ravnodušno napram sestavi našega celstva te zadruga, ki hoče prirediti te razstave. Po dogodkih zadnjih dni je naša zahteva, da se mora tudi našelstvo te zadruga sestaviti tako, da bo odgovarjalo nujnosti zavednega slovenskega in jugoslovenskega Celja. V vsaki drugi sestavi tega našelstva je sodelovanje narodno zavednega Celja pri razstavi nemogoče.

— Gostovanje sokolskega gledališča iz Studencev preločeno. Za drevi napovedano gostovanje sokolskega gledališča iz Studencev pri Mariboru v celjskem gledališču s Schönerberger dramo »Otroška tragedija« je preločeno na poznejši čas.

— Zanimivo predavanje. Na ljudskem vsučilišču v risalnici meščanske šole bo predaval v ponedeljek 20. t. m. ob 20. uri univerzitetni prof. dr. Boris Zarnik o temi »Biološki pogledi na židovsko vprašanje«. Zanimivo predavanje bodo pojasnjevala skoptične slike.

— Slavnostna akademija celjske »Soc« v prazniso 10letnice društva bo na praznik 25. t. m. ob 20. v Narodnem domu. Sodelovalci bodo koncertna pevka ga. Helena Lepajnetova, koncertna pianistka ga. Mirca Sincinova, violinski virtuozi g. ravnatelj Karlo Sincin, gg. Izidor Cergoj in Janko Cigoj z odlomkom iz Carkarjevega »Hlapca Jerneja«, moški zbor pevkega društva »Nanos« iz Maribora in govorni zbor.

— Mladinsko telovadno akademijo bo priredilo Sokolsko društvo Celje I v soboto 1. aprila ob 20.30 v veliki dvorani Narodnega doma. Spored bo zelo lep in pester. Vstopnice so že v prodaji in knjigar-ni K. Goričarja vdove. Cisti dobiček akademije je določen za nabavo krojev za našačja in deca.

— Celjski nogomet. V nedeljo 19. tm. ob 16.15 se bo pričela na Glaziji prijateljska nogometna tekma med Slavijo iz Maribora in Celjem, ki bo nastopil v svoji najmočnejši postavi. Tekma bo gotovo nudila lep sportni užitek. Ob 15. se bo pričela predtekma.

— V Mestnem zavetišču v Medlogu je umrl v petek 70letni občinski revez Miha Pavšar. V celjski bolnici je umrl v četrtek 32letni zidarski pomočnik Avgust Turnšek iz Celja.

— Ugoden padev. V četrtek je padla 54letna kočarica Franciska Igršnikova v št. Pavlu pri Preboldu doma po stopnicah in si zlomila levo roko v zapestju. Igršnikova se zdravi v celjski bolnici.

— Nočno lekarniško službo ima od sobote 18. tm. do vseheta petka 24. tm. lekarna »Pri orlu« na Glavnem trgu.

Snežne razmere

Poročilo tujkoprometnih zvez v Ljubljani in Mariboru, SPD in JZSS z dne 18. III. 1939

Kraujška gora-Vršč 1515 m: —5, delno oblačno, 60 cm snega, pršič.
Pokljuka 1300 m: —9, delno oblačno, 50 cm snega, sren.
Dom na Komni 1520 m: —13, solčno, 145 cm snega, pršič.
Dom na Voglu 1540 m: —10, solčno, 140 cm snega, pršič.
Triglavska jezera 1683 m: —16, solčno, 200 cm snega, pršič.
Kofa na Smrekovcu 1318 m: —15, solčno, 60 cm snega, pršič.
Kočana Peska 1332 m: —15, solčno 70 cm snega, pršič.
Peca 1654 m: —9, solčno, 80 cm snega, pršič.

Iz policijske kronike

Ljubljana, 17. marca
Poštni uradnik J. je sprejel v službo mlajšo služkinjo, ki je bila spočetka izredno pridna in ubogljiva. Nedavno pa je iz stanovanja zmanjkalo več predmetov, o katerih domači niso mogli ugotoviti, kdo se jih je polastil. Sumili so, da jih je ukradel neki brezposelnež, ki je po hiši beračil. Ma-le tatvine so se potem še ponavljale, pa tu-di tedaj se niso prišli na sled tatoci, ki je bila v hiši. Služkinja se je znala imenito pretvarjati in bi še nekaj časa igrala komedijo, da se ni spozabila nad denarjem. Gospodarji je ukradla bankovec za 500 din, nakar je izginila iz stanovanja in se preselila k neki prijateljici. Za njo so poslali detektiva, ki se ga je pa tatica tako prestrašila, da je ukradeni bankovec vrnil v ogenj. Dekle so aretirali in zaprli.

Policija zasleduje 16letnega ključavničarskega vajenca Stanka S., ki je ukradel doma v Šmarjeti pri Sv. Kristofu nad Laškimi svoji mačehi iz omare 1500 din. pobral svojo obleko, kovčeg in nekaj predmetov ter se odpeljal namestu k svojemu mojestvu v Celje, proti Ljubljani, kjer se zdaj najbrž potepa po okolici. Zasledovanec ima na sebi temnorjav hubertus plašč in rjave gozdarje.

Zaradi poskušene vloma zasledujejo 35letnega bivšega mesarskega pomočnika Franceta Šušteršiča iz Sp. Hrušice pri Ljubljani. Šušteršič, ki je znan delomrznec, se je že dolgo družil z raznim sumljivimi tipi. Pred dnevi je skušal vlomiti v trafiko Jurja Kolarja na Taboru. V družbi dveh to-

varišev je prišel ponoči s krampom do trafike in se že spravil na delo. Preden pa je vdrl v trafiko, se je pojavil stražnik, ki sta mu prišla na pomoč še dva tovariša, nakar se jim je posrečilo dva vlomilca prijeti, dočim je Šušteršič odnesel pete. Šušteršič se najbrž klati po ljubljanski okolici.

Z dvorišča na Miklošičevi cesti 38 je te dni ukradel dobro znani tat, ki ga pa še niso izsledili, avtomobilsko uro, vredno okrog 400 din. V sredo ponoči je bilo vlomljeno v skladišče trdke »Salus d. d.« v novi hiši v Cigaletovi ulici. Vlomilci — najbrž jih je bilo več — so odnesli za okrog 500 din zobne kreme, več steklenic zobne vode in nekaj toplomerov.

Beleznica

KOLENDAR

DANES: Sobota, 18. marca katoličani: Ciril Jeruzalemski

JUTRI: Nedelja, 19. marca katoličani: Jožef

DANASJE PRIREDITVE
KINO MATICA: Gusarske noči
KINO SLOGA: Madame Bovary, matineja »Pravljice« ob 14.30

KINO UNION: Pustolovščine Toma Sawyerja

KINO MOSTE: Tri zlate deklice in Princesa koral (Ita Rina)

KINO SISKI: Sen o sreči

DRUŠTVO »PRAVNIK« proslava 50-letnice: ob 18. slavnostni občni zbor na magistratu

JUGOSLOVENSKI KINOLOSKI SAVEZ občni zbor ob 20. v restavraciji hotela Struželj

SENTJAKOBESKO GLEDALIŠČE: »Dobri vojak Švejk« ob 15.15

PIREDITVE V NEDELJO

KINEMATOGRAFI ISTI SPORED

SRESKA ORGANIZACIJA SVAJEZA VOJNINIH DOBROVOLJCEV jubilejni občni zbor ob 10. v veliki sejni dvorani na magistratu

ZDRUŽENJE POOLBLASČENIH GRADITELJEV občni zbor ob 10. v posvetovalnici Zbornice za TOI

SENTJAKOBESKO GLEDALIŠČE: »Dobri vojak Švejk« ob 15.15

LUTKOVO GLEDALIŠČE SOKOLA I. »Jurček na Marsu« ob 15.30

DRUŠTVO TRGOVSKIH POTNIKOV IN ZASTOPNIKOV občni zbor ob 9.30 v sejni dvorani Trgovskega doma

DEZURNE LEKARNE

DANES IN JUTRI: Dr. Kmet, Tyrševa cesta 43, Trnkoczy ded., Mestni trg 4 in Ustar, Selenburgova ulica 7

MESTNO DEZURNO ZDRAV. SLUŽBO bo opravljala od soboto od osmih zvečer do ponedeljka od osmih zjutraj mestna zdravnica dr. Jožca Žitkova, Pleteršnikova ul. št. 13, telefon št. 47-64.

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri

Sobota, 18. marca: Prevara. Izven. Znifane cene. Gostovanje Eme Starčeve, članice mariborskega gledališča

Nedelja, 19. marca: ob 20. uri: Hlapci. Izven. Znifane cene

Ponedeljek, 20. marca: Kaj je resnica? Red A

OPERA

Začetek ob 20. uri

Sobota, 18. marca: Werther. Premiera. Premierski abonma. Gostovanje J. Gostiča

Nedelja, 19. marca: ob 15. uri: Ančka. Izven. Znifane cene. Ob 20. uri: Traviata. Gostovanje Zlate Gjurgjenec in Josipa Gostiča. Izven

Ponedeljek, 20. marca: zaprto

Ena najslavnejših italijanskih pevk — sopranistka, Rosetta Pampiniani je gostovala v ljubljanski operi v nedeljo dne 26. t. m. zvečer. Peka bo naslovno v. go v Puccini-jevi operi »Madame Butterfly«. Pampinijeva je pevka svetovnega slovesa, stalno nastopa v milanski Scali in na vseh velikih svetovnih odrih. Pravkar je bila na gostovanju po Franciji. Poudarjamo, da bo gostovala umetnica samo v nedeljo, dne 26. t. m. Cene iste kakor pri gostovanju Jar-mile Novotne. Sedeži se že dobe pri dnevni blagajni v operi.

Križanka

1	2	3	4	5	6	7
		8				
9	10		11			12
13	14			15		
	16					
17				18		19
20		21	22		23	
		24		25		
26						

Pomen besed

Vodoravno: 1. del Grčije, 8. poglavar abesinske krščanske cerkve, 9. veznik, 11. predjem na kupnino, 12. kem. znak za prvo, 13. ognjenik na Filipinih, 15. svetopisemska oseba, 16. prokletstvo, 17. rimski pozdrav, 18. veznik, 20. predlog, 21. reka v Bosni, 23. površinska mera, 24. sadje, 26. konj plemenite pasme.

Navpično: 1. ločilo, 2. kem. znak, 3. števnik, 4. pripadnik angleške verske ločine, 5. osebni zaimek, 6. predlog, 7. reka na Koroskem, 10. mesto v šleziji, 12. gora pri Beogradu, 14. osebni zaimek, 15. žensko ime, 17. zavetišče, 19. pripadnik zapadnoevropskega naroda, 21. švicarski kanton, 22. vzklík, 24. kratica za glasbeno delo, 25. veznik.

Rešitev križanke, objavljene danes teden

Vodoravno: 1. Smrt, 5. Peko, 9. teran, 11. Rim, 12. od, 13. riž, 15. se, 16. satelit, 18. zob, 19. ilk, 20. Salomon, 23. aj, 24. Sid, 25. He (hejli), 26. lev, 28. rebus, 30. očet, 31. cent.

Navpično: 1. Stot, 2. med, 3 r r, 4. Tarboš, 6. Er (erbi), 7. kisik, 8. omet, 10. nit, 14. želedec, 16. sol, 17. Lin, 18. zajec, 20. salo, 21. mir, 22. šest, 25. Hun, 27. ve, 29. Be (berili).

Vprašanje trbovelj. občinskega doma

Trbovlje, 16. marca
Gradnja občinskega doma, ki bo imel precej burno predgodovino za katerega dela so že razpisana, bo gotovo zanimala tudi našo javnost, kateri hočemo prikazati vsaj v glavnih obrih njega dobre, a predvsem njegove slabe strani.

Ko se je pred dobrim letom pojavilo

Ob zlatem jubileju društva „Pravnik“

Pomen delovanja društva v 50 letih na področju pravne kulture, ki je sestavni del celotne narodne kulture

Predsednik društva »Pravnik«
univ. prof. dr. Metod Dolenc

Ljubljana, 18. marca

Danes popoldne bo društvo »Pravnik« slovesno proslavilo svojo 50. obletnico. Slavnostno zborovanje se bo pričelo ob 18. v posvetovalnici mestnega magistrata. Ob tej priložnosti bo odbor imenoval za častne člane šest odličnih slovenskih pravnikov, ki so že od obstoja društva člani in zvesti sodelavci društva, to so gg. Mihael Gabrijelič, dr. Alojz Homan, dr. Matej Pretnar, dr. Anton Rgina, dr. Ivan Rudolf in dr. Jakob Toplak.

V narodni kulturi je pravo v vseh oblikah sestavni in bistveni del. Slovenci smo imeli svoje narodno pravo za časa, ko smo živeli v svoji državi pred več kot tisoč leti. Bilo je to nezapislano pravo. Obredi ustoličenja na Gosposvetskem polju pričajo o tem pravu. Obdržali smo to pravo tudi po znani Bavarcov, v tisti dobi, o kateri je France Prešeren zapel: »Na tleh leže Slovenstva stebri stari, v domadih se-gah vtrjene postave«. Vsa oblast nad slovenskim narodom je prišla v tuje roke, le narodno pravo je živelo dalje in se uveljavljalo kot narodna pravna zavest tja do kraja osemnajstega stoletja.

V nadaljnjih desetletjih do današnjih časov pa so posamezni Slovenci to mlačno pravo potrebovali slovenskega naroda in ora li ledino slovenske pravne kulture. Velika doba v tem pogledu se je začela z ustanovitvijo strokovnega društva »Pravnik«, ki obhaja danes svoj zlati jubilej.

V začetku januarja l. 1889 so se sestali odlični slovenski pravniki in osnovali društvo »Pravnik«. Prvi društveni predsednik je bil odvetnik dr. Franc Papež. Društvo je sklenilo izdajati slovensko pravni-

sko glasilo in slovenske pravniške knjige. Temeljni so bili črtni postavljeni 50 let obstoja društva »Pravnik« in 50 let nepretrganega izdajanja »Slovenskega Pravnika«. Je pomemben dogodek v razvoju naše pravne in obče kulture. Pred 50 leti je šele naš narod stopil v vrsto narodov, ki negujejo, razvijajo in izpolnjujejo pravno življenje kot samostojno kulturno področje.

Do prevrata in zedinjenja nismo živeli svojega samostojnega pravnega življenja niti nismo imeli vpliva na ustvarjanje in razvoj pravnega reda. V takih razmerah je mogla biti naša prva naloga in skrb, boriti se za jezikovno enakopravnost v upravi in sodstvu in skrbeti za izgradnjo in izpolnitev slovenske pravne terminologije. V tem pogledu si je društvo »Pravnik« pridobilo neopredeljivih zaslug. Težko si je misliti, kako bi se bili znašli v narodni državi glede pravnega poslovanja in kako bi mogli v tako kratkem času uresničiti naše težnje po slovenski univerzi, če ne bi v treh desetletjih k temu društvo »Pravnik« utiralo pota.

V narodni državi po zedinjenju so nove razmere in potrebe naložile društvu nove naloge. Treba je bilo svetovanja in so-trudništva pri ogromnem delu pravine in skladne izgraditve naše nove skupne državne zgradbe. »Slovenski Pravniki« je postal prepotrben posrednik med zakonodavcem in vsemi mnogimi pravniki v vseh panogah javnega delovanja, ki tvorijo neposredno zvezo med pravom in narodom. Številni pravni problemi, ki jih je življenje v narodni državi vrglo na površje, so postali predmet znanstvenega proučevanja, ki so ga opravljal in ga še opravljajo pravniki na pobudo in pod vodstvom »Pravnika«. Tako je postalo društvo važen, spoštovan in vreden sodelavec naše univerze na pravnoznanstvenem polju.

Iz krogov, ki so bili združeni v »Pravniku«, je vznikla v prvih letih dvajsetega stoletja zahteva po ustanovitvi slovenske pravne akademije v Ljubljani. Ključ po slovenski pravni akademiji je močno odjeknil na Dunaju. Ko se je začelo za nas novo življenje v narodni svobodi, je postala zahteva po slovenski pravni akademiji preskrbnata, preglasil jo je močnejši ključ po univerzi. In zopet je bila duša vsega gibanja, vseh priprav glav vseh deputacij, ki so uresničevala visoki cilj, eden izmed najbolj vidnih slovenskih pravnikov, predsednik društva »Pravnik« in urednik glasila »Slovenski Pravniki«, dr. Danilo Majaron, ki je bil oče naše univerze in ne samo njene pravne fakultete. Da smo dobili Slovenci popolno univerzo, ni v najmanjši meri tudi zasluga slovenskih pravnikov.

Naravnost obdobja vredno je bilo ustvarjanje društva v zadnjih desetletjih. V teh desetih letih najbujnejšega pravnega preobnavljanja se je ustvarjalo v obliki meri novo jugoslovansko pravo. To bogato pravno dogajanje je »Slovenski Pravniki« spremljal, preskušal in ocenjeval, zlasti ko se je uvažalo novo kazensko

pravo. Posebno poglobljeno je bilo to delo v zadnjih treh letih, ko je prinašalo »Slovenski Pravniki« mnenja slovenskih pravnikov in sodišč o načrtu novega državnega zakonika. V glasilu je sodelovalo 94 avtorjev in ga zalagalo s teoretičnimi razpravami in praktičnimi razpravami in praktičnimi članki iz vseh panog prava. Od l. 1922 urejuje časopis prof. dr. Rudolf Sajovic. Pomagajo mu odlični pravniki, v kazenskem delu zlasti kasacijski sodnik dr. Munča, v upravnem delu pa sodnik dr. Kržišnik.

Izdajanje pravnihskih glasil je izvrševanje društvene naloge in dolžnosti vseh članov. Druga društvena naloga, to je razpravljanje o teoretičnih in sodobnih pravnih vprašanjih s predavanji, je omejena na ožji krog. V zadnjih desetih letih je priredilo društvo 76 predavanj. Vzporedno s predavanji je imelo društvo redne tedenske diskusijske sešanke o načrtu novega državnega zakonika. Iz širšega kroga članov je društvo dobilo podlago za mnenje, kako naj bi se zasnoval zakon o prekrških. Društvo ima tudi zasluge pri organizaciji pravnihskih shodov. Pred 10 leti je kazalo, da društvu ne bo treba več skrbeti za izdajanje zakonov. Pokazalo se je vendar, da je treba za izdajanje zakonov smotnega načrta. Društvo je zato prevzelo izdajo zakonov in s tem pobudo.

Po smrti zaslužnega predsednika dr. Majarona l. 1931 je skupščina izvolila za naslednika prof. dr. Dolenca, za podpredsednika pa dr. Sajovica. Tajniško mesto je zasedel dr. H. Lučovnik, po njegovem odhodu iz Ljubljane tajnik Fr. Orožen, ki vodi te posle še danes. Blagajnik je bil do l. 1932 dr. Rutar, njegovo mesto je prevzel dr. Urbanc. V začetku leta 1929 je šlo društvu 650 članov. Število se je polagoma višalo in ob koncu l. 1938 je imelo društvo 841 članov. Od teh je po poklicu 292 odvetnikov, 258 sodnikov in državnih tožilcev, 75 upravnih juristov, 49 javnih notarjev, 24 univerzitetnih profesorov in 143 drugih. Za prve častne člane so bili izvoljeni ob 40letnici za društvo posebno zaslužni člani gg. dr. J. Hrašovec, A. Hudovernik in I. Okretič. Leta 1935 je društvo izvolilo za častnega člana tudi zvestega in neumornega delavca in sourednika B. Bežka.

Društvo »Pravnik« je vzorna zveza in torišče vseh naših odličnih pravnikov, ki grade pravni red, kateri ureja naše življenje. Celotno delovanje društva je razvijanje zavesti slovenskega pravnika, da pravo ni samo zunanji red, marveč da so to tista pravila, ki žive v srcu vsakega naroda in ki si jih hoče dati prikojene svojim posebnim potrebam. Je to del narodove zavesti, del njegove celote, del njegovih kulturnih vrednot, ki skupaj z drugimi določajo značaj in kažejo njegovo individualnost. Ob zlatem jubileju čestitamo od srca in iskreno odličnim voditeljem in delavcem v društvu, posebno pa še spoštovanim članom, ki bodo popoldne imenovani za častne člane društva.

navzoči izrekli sodbu, s tem, da bodo lahko odstopili iz društva, da pa še drugim, ki se niso včlanjeni pripravili pristop v to koristno in potrebno društvo. Nato pa je takoj pojasnil delo in uspehe društva, ter da so imeli korist od uspehov društva in zveze celo tisti, ki niso člani. Priporočal je tiskovnice »Hisi red«, ki ga ima društvo na zalogi, ki je potreben vsakemu hišnemu posestniku, s tem se prepreči marsikateri nesporazum z najemniki. Predsednik zveze g. Frelih pa je v obliki predavanja v skoro dve uri trajajočem govoru pojasnjeval delo in uspehe Zveze, dajal nasvete, poročal o intervencijah, pogodbah, pritožbah, odpovedih, davkih in dokladah, sploh o vseh zanimivostih za hišno posest in davkoplačevalce. Iz njegovega izvajanja je bilo razvidno, da takega poročila, ki bi vsebovala toliko prav

dobrega in za vse udeležence zanimivega, ne more podati nihče drugi, kakor on, ki se že preko dvajset let v svojem trudni za interese hišnih posestnikov v. Zato je bil ob koncu s burnim aplavzom nagraden. Treba bo pa še mnogo truda, da se bodo dosegle tako upravičene želje vseh hišnih posestnikov, za oprostitev zgradbene lat-tih stanovanj, daljšo dobo davčne olajšave za delavce hišne v dosednjem teku cilja je pa dolžnost vseh hišnih posestnikov, da se včlanijo v društvo, čim večje število, tem večja moč.

Vsi udeleženci so bili zelo zadovoljni s tem sestankom in so izrazili željo, da bi se taki sestanki večkrat vršili na Javor-niku, ker so Jesenice za ta okoliščini pred-daljšane. Po stvarni in koristni debati je bil ta lep uspeh in vzorno izvedeni se-stanek zaključen.

Pionir vrtnarstva pri nas 80 letnik

Z upravičenim ponosom lahko gleda Franc Herzmannsky na sadove svojega celotnega življenja

Ljubljana 17. marca

Tudi v vrtnarstvu kakor mnogih drugih strokah so nam bili učitelji Cehi. Posebno Ljubljana, ki si pridobiva sloves vrtnega mesta, jim je mnogo dolžna. Pravi pionir vrtnarstva v Ljubljani, pa tudi na deželi, zlasti na Bledu, je Franc Herzmannsky, živa priča tistih časov, ko se je pri nas vrtnarstvo šele začelo razvijati, ki zdaj ob svoji 80-letnici lahko gleda z upravičenim ponosom na lepe sadove svojega delavnega življenja.

Osemdesetletni Herzmannsky je prsten tip vrtnarja, še vedno zdrav in delaven, kajti narava ga je nagradila za ljubezen do nje in za neutrudno delo ter gibanje na prostem z zdravjem in vedrino. Ima še zelo dober spomin ter se spominja mnogih zanimivih podrobnosti iz svojega življenja. Po rodu Ceh iz Šlezije, iz Odrave, je prišel v Ljubljano kot izkušen vrtnarski pomočnik šele 24 let star l. 1883. Prej je služboval tudi na Dunaju in le doma, kjer je bil skupno zaposlen pri istem podjetju s poznejšim ravnateljem ljubljanske mestne vrtnarje Hejncem. V Ljubljano ga je povabil Korkisa, ko so vrtnarji imeli posebno mnogo dela, da mesto dostojno okrase ob velikih praznikih 600-letnice Kranjske dežele. Slovesnosti v Ljubljani se je udeležil tudi cesar. Ljubljana je bila tedaj malo mesto, ter je imela značaj pokrajinskega mesta. Vrtnarstvo je bilo še zelo slabo razvito. Meščanskih vrtov ob hišah ni bilo in tedaj tudi še ni bil pri nas znan tip vil, enodružinskih stanovanjskih hiš, ki si jih dandanes brez vrtov ne moremo misliti. Razen Korkise je imel nekoliko večje vrtnarsko podjetje v Ljubljani samo še Italijan Ermacora. Podoželski kraji pa sploh še imeli vrtnarjev.

Ze prihodnje leto po svojem prihodu v Ljubljano je mladi Herzmannsky odšel na Bled, kjer je v pravem pomenu besede oral ledino kot vrtnar. Najprej je uredil vrtove bogatim plemičem in omeniti je treba zlasti ureditev Windschgrätzovega vrta, kjer je zdaj Suvohor. Melioriral je tudi močvirje ter ustvaril zdravilski park. Spominja se še dobro, da je bilo tam, kjer je zdaj zdravilski park, takšno močvirje, da so ob neki priložnosti iz njega komaj iz- vlekli vola.

Po 4 letih napornega, a uspešnega dela na Bledu se je vrnil v Ljubljano. Ze l. 1887 je dobil obrt. Prevzel je vrtnarijo Ermacore v Gradišču. Razprostirala se je med Erjavčovo cesto in Gradiščem. Tudi tam, kjer je zdaj dramsko gledališče je bil vrt. Herzmannsky je imel tam vrtnarijo do l. 1911. Toda že l. 1892, pred potresom, je kupil pod rožniškim gozdom pri Glinščici ob sedanjih Večni poti večji, precej močvirčen, okrog 8 oralov velik travnik. Tam je že l. 1894 sezidal rastlinjak, ki je njegovi družini po potresu nudil zasilno zavetišče. Čez dve leti po potresu, si je pa pod Rožnikom tudi sezidal prostorno hčo.

Njegova delavnost ni bila omejena samo na Ljubljano. Ustvarjal je vrtove po deželi, n. pr. v Trzinu baronu Bormu in industrijalcu Giesmannu. Razposljal je svoje blago po vsej Sloveniji in kmalu si je pridobil velik sloves. Tedaj, ko še ni bilo nikjer v podoželskih krajih vrtnarjev, so se ljudje obračali na Herzmannskega v Ljubljano pred vsemi svetili in drugih prilikah tudi iz zelo oddaljenih krajev. Tako je dobavljal svoje blago celo na Koroško, ne le po Kranjskem, in na štajersko celo do Čakovca. Ljubljanska mestna vrtnarja je bila tedaj, ko je imel Herzmannsky že veliko podjetje se zelo skromna. Začela se je razvijati nekoliko bolj šele s prihodom Hejncja. Pa tudi njen razvoj je treba pripisovati vsaj nekoliko Herzmannskemu, ki je imel kmalu dobro založeno drevesnico z redkimi, pri nas še povsem novimi okrasnimi drevesi; z velikimi žrtvami si je preiskrbel mnogo materiala iz tujine in pozneje je dobivala mestna vrtnarija njegove cepice. Herzmannsky je bil v resnici vrtnarski pionir pri nas.

V vrtnarskem pogledu kakor tudi stavbenem se je začela Ljubljana hitreje razvijati šele po potresu. Herzmannsky je uredil ob novih hišah in javnih poslopjih nesteto vrtov. Tedaj je Ljubljana začela postajati vrtno mesto.

Za ocenitev marljivosti Herzmannskega je značilno, da je ustvaril vrtnarijo na nerodovitnem, močvirnem travniku, kjer je bilo treba najprej šele naspati vrtove. Po potresu je bilo nasipnega gradiva dovolj in tedaj je Herzmannsky ustvarjal svojo vrtnarijo pod Rožnikom podobno kakor

Holandci. Tedaj še ni bilo Rožne doline. Onkraj železnice je bilo le nekaj hiš in Herzmannskega vrtnarija je bila v popolni samoti, tik ob gozdu. Ljudje so ga vpraševali, ali se ne boji živeti tako na samem. Pripovedoval je, da ni imel nikdar orožja, ter da se tudi ni imel povoda ničesar bati.

Herzmannsky še vedno vrtnari skupno s sinom. Zena, ki je vodila cvetličarno na Starem trgu, je umrla nedavno in zdaj stare Herzmannskega cvetličarne ni več. Njegova hčer ima cvetličarno v pasaži.

Po kratkem razgovoru s poročevalcem je ljubant odšel mladeniški zopet na vrt. Delo, je dejal, je najboljšo zdravilo proti vsem boleznim.

Iz Poličan

— Iz občinske pisarne. Mladenci, ki žele iti v podoficijsko šolo, morajo vložiti zadavne prošnje do 10. aprila na komando vojnega okraja. Konkurs za I in IV. podoficijsko šolo je nabit na občinski deski. Lastniki koles naj dvignejo prometne knjižice. — Izkaz prijavljenih ribarskih pravic po paragrafu 72. zakona o sladkovodnem ribarstvu za srezu Maribor dsnri in levi breg je interesantom na vpisdel v občini. — Lastnike sadnih nasadov opozarjamo na strogo naredbo kraljevske banke uprave o zatiranju škodljivcev in boleznih na sadnem drevju. Suho in močno od boleznih napadeno drevje je treba brez-pogojno odstraniti. V ostalem pa se zapo-veduje temeljito čiščenje. — Licitacija občinskih kamnolomov se vrši v nedeljo 26. marca ob 9. uri v pisarni občine Poličane. Občinska pisarna je za stranke odprta za-časno samo dopoldne, kar naj občani vzamejo v vednost.

— Občni zbor društva RK se vrši v ne-deljo 26. marca v čitalnici z običajnim dnevnim redom.

Razstava državne tkalnice preprog v Sarajevu

bo v dvorani hotela »Union« v Celju od 16. do 21. marca. Ker prodajamo tudi na dolgo-ročno odplačevanje po znižanih cenah, pri-poročamo, da nas posetite. Izložba odprta ves dan tudi v nedeljo.

Gostovanje Eme Starčeve

LJUBLJANA, 18. marca

Ema Starčeva spada med najvidnejše igralkе mariborskega gledališča, v katerem deluje že 13. sezono. O svoji poti h gledališču pripoveduje takole:

Ze v času šolanja sem večkrat nastopala pri šolskih prireditvah z igro in recitacijo. Po prevratu sem se s starši preselila s Primorja v Radete pri Zidanem mostu, kjer sem sodelovala pri nekaterih prireditvah tamkajšnjih društev. Ko je gostoval bivši član mariborskega gledališča pok-tovariš Zeleznik v Halbejemvem komadu »Mladost« v Radetah, sem na njegovo povabilo igrala vlogo Anke. Takrat mi je Zeleznik prigovarjal, naj se povsem posvetim gledališču. Po njegovem posredovanju mi je bil omogočen prvi nastop v mariborskem Narodnem gledališču v vlogi Emilije v »Scapoliu«. Po prestani preizkušnji sem bila istega leta (1925) angažirana, ter delujem od takrat dalje v Mari-boru. V tem času sem igrala med pomembnejšimi vlogami: Grudnovka v »Narodnem blagru«, Jacinto v »Pohuišanju«, Franco v »Kralju na Betajnovi«, Barbaro v Kreftovih »Celjskih grofinih«, Erno v Bevkovi »Partiji šaha«, Pepino v Krigherjevi »Skoliki«, baronico Castelli v Kr-leževih »Gospoda Glembejevi«, Katjo v »Bratih Karamazovih«, Nastajo v »Idli-jotu«, Agafjo v Gogoljevi »Zenitvi«, Ano v Langerjevi »Periferiji«, v Shakespeari-jevi igrari: Katarino v »Tromoglavki«, Gertrudo v »Hamletu«, Violo in Olivio v »Kar-chočetu«, Waylandovo v Maushamovem »Svetem plamenu«, Lady Chiltern v »Ide-alnem soprogu«, Marijo Stuart, Lulu v Wedekindovem »Zemskem duhu«, Yu Pel v »Krozu s kredo« od Klabunda, Elmira v Molierovem »Tartuffeu«, Marianno v Ger-aldovem »Robert in Mariana« in poleg navedenih še različne druge karakterne vloge.

Iskreno me veseli, da imam kontno pri-liko nastopiti v ljubljanski drami v delu svojega gledališkega tovariša Ljuzeta Standerjara.

Fiskalna obremenitev kinematografov

Ljubljanski kinematografi so plačali lani 2.602.307 din na taksah

KAKO SE PORABI IZKUPIČEK KINO VSTOPNICE ZA 10.-din SAMO

din	ZA DRŽAVNO TAKSO
4 ¹⁵	» BANOVINSKO »
	» OBČINSKO »
	» GLEDALIŠKI DINAR
0.75	» MESTNO UVOZNO POLICIJSKO NADZORSTVO
0.70	» REKLAMO
3.-	» FILM » ŽURNAL « (OD 25-35%)
140	» NAJEMNINO - ODPLAČILO INVE-STICIJ - OBRATNE STROŠKE - ZA PLAČILO OSEBJA I.T.D.

Ljubljana, 18. marca
Film je dandanes že zelo pomemben kulturni činitelj in ljudje ne obiskujejo kinematografov zgolj iz zabave. Ne bomo sicer trdili, da gledališče ne zasluži upravičeno pred kinom zaščite ter priznanja, da je njegova kulturna vloga pomembnejša, pač pa je treba reči, da je zgrešeno obremene-jevati kinematografe z raznimi davkami, pač pa tako, kakor da je obiskovanje kina ne-potreben luksuz in da so celo kinematografska podjetja ogrožena. Ze zato, ker kinematografska podjetja plačujejo kulturni davek, tako zvani gledališki dinar, je njihov prospek v splošnem interesu. Film pa tudi opravlja kulturno nalogo, kakršne gledališče ne more; kinematografi in gledališča se med seboj izpolnjujejo. Kulturni in zgodovinski filmi nikakor ne služijo le zabavi, a mnogi zabavni filmi imajo veliko estetsko vrednost. Iscer pa tudi ogled filmskih vseloiger ne more biti takšen greh da bi zaradi njh morali celo ogrožati kinematografska podjetja. Računati bi pa morali tudi s tem, da takšna podjetja, ki nudijo toliko dohodkov državi, bano-vinski in občinski blaginjam, zaslužijo vendar nekoliko ozirov, da bodo lahko tudi plačevali takse več let a ne le do bližnjega konkurza.

Kinematografska podjetja pri nas so organizirana v združenju kinematografskih podjetnikov dravske banovine. Združenje šteje 60 članov. V Ljubljani je 8 kinematografskih podjetij, vendar le dva premierni: večina kinematografov v Ljubljani si sposoja filme, ki so bili že predvajani drugje. Kinematografi pri nas nedvomno niso dobičkasna podjetja kakor nekateri se vedno mislijo. Izdatki v primeri z dohodki

so izredno visoki. Sama sposojnina filmov je v primeri z drugimi davkami se po-ceni. Naslednje številke nam kažejo, da pritožbe kinematografskih podjetnikov o visokih davkah niso iz tiste izvir.

Lani so ljubljanska kinematografska podjetja plačala na taksah 2.602.307 din. Državna taksa je znašala 1.027.550 din, bano-vinska 411.000 in občinska 523.765 din. K temu moramo priložiti še gledališki davek, ki je znašal 650.000 din. Vendar n so niti še to vse davjate, čeprav številke mar-sikoga presenetijo. Kinematografski podjet-niki v Ljubljani so mnogo bolj prizadet kakor njihovi tovariši v drugih krajih. Pla-čevati morajo še visoko mestno uvožno na fime, ki je najvišja pri nas. Lani so plačali na račun uvoznine 135.000 din. Olaj-šavo uživajo le reprični kinematografi, ki plačujejo pavšalen prispevek na račun uvoz-nine. Toda pri tem je treba upoštevati, da je obisk pri repričnih filmih manjši ka-kor pri premiernih.

Nasi kinematografski podjetniki se zlasti pritožujejo, da morajo plačevati visoko uvožno tuda na kulturne filme. Po zakon-skih predpisih morajo kinematografi igrati vselej razen zabavnih filmov kot dodatke določeno kvoto, v predpisnem odstotnem razmerju dolžine zabavnega filma, kulturne filme. Vstopnine za te filme ne zara-čunavajo posebej da bi bila skupna vstop-nina čim nižja. Zato so pa tudi mislili, da občina ne bo obremenjevala vsaj kulturnih filmov, ko že pobira dovolj visoko uvožno za zabavne filme. Toda uvedba uvoznine na kulturne filme je ostala v Ljubljani v veljavi ter je celo višja od sposojnine. S tem se Ljubljana ne more posebno pona-šati, že zaradi tega, ker druge prestolnice

v državi ne pobirajo uvoznine na te filme. Kulturni filmi, ki so celo predpisani pri predstavah zabavnih filmov, pač niso luksuz najsi je naše mesto še tako kulturno.

Da v Ljubljani res ni pogojev za prospe-vanje kinematografov, sprevidimo tudi, če primerjamo uvoznino za zabavne filme med Ljubljano in Zagrebom ter Beogradom. Pri nas znaša uvoznina za film 400 din, v Za-grebu samo 25 din. V Beogradu znaša 180 din, a tam imajo kinematografi mnogo večji obisk kakor pri nas in razen tega v Beogradu ni bano-vinske takse na vstopni-ce. Upoštevati bi morali tudi, da so pri nas kinematografi poleti po nekaj mesecev povsem prazni ter navadno tudi zaprti in da so slabše obiskani že spomladi, čim nastopi toplejše vreme. Pozabiti bi tudi ne smeli, da imajo kinematografska podjetja velike izdatke za reklamo, če že ne upo-števamo še drugih izdatkov — elektrika, vzdrževanje dvorane, izdatki za uslužben-ce itd.

Obdavčitev naših kinematografskih po-djetnikov je nesorazmerna tudi z višino taksa v drugih državah. V bivši Avstriji n. pr. znaša državna taksa 16,5% in občinska 2% (na Dunaju), skupaj torej 18,5%, medtem ko pri nas znašajo vse takse skupaj okrog 43%!

Prav tako bi lahko marsikaj ugovarjali tudi zaradi nesorazmerne obdavčitve vstop-nic po gledalskem davku, ki znaša na vstopnico v vrednosti do 6 din 50 par, nav-zgor pa 6 dinar. Pri vstopnici po 2,50 din (pri matinejah) znaša torej gledališki davek okrog 20%, medtem ko bi pri vstopnici po 20 din znašal le 5%. Revnejši morajo torej prispevati za gledališče relativno več kakor bogatejši. Ker je lani pri nas znašal gledališki davek nad pol milijona din, se ljudje tudi zanemajo, ali je gledališče v resnici dobilo ves v Ljubljani nabrani denar.

Vsi ti križi in težave naših kinematografskih podjetnikov dokazujejo, da kinematografi niso zlata jama; po vsem tem je tudi razumljivo, zakaj so se kinematografski podjetniki iz vseh držav nedavno tako odločno uprli poostritvam predpisov po novem finančnem zakonu, ki je določal še strožje kazni glede nerednega plačevanja taksa in prestopkov glede vstopnic itd. Zagrozilo so, da bodo zaprli kinematografe.

Sestanek jeseniških hišnih posestnikov

Jesenice, 17. marca

Društvo hišnih posestnikov za Jesenice in okolico se je v nedeljo 12. t. m. sklicalo sestanku vseh hišnih posestnikov, v restavraciji pri »Konjicu« na Javorniku. Zeleli so ga člani tamkajšnje okolice, že na ob-čnem zboru tega društva na Jesenicah, da se tudi tamkajšnjim hišnim posestni-kom obrazloži potreba in pomen društva, ki se ga toliko kritizira, češ da je tako brez pomena itd.

Sestanek, ki se ga je udeležilo mnogo posestnikov in posestnic je otvoril g. Až-man Konrad, pozdravil vse navzoče, oso-bito g. Ivana Freliha, zveznega predse-dnika iz Ljubljane, ki se je kljub bolehnosti vabilu odzval. Omenil je, da je ta se-stanek gospodarsko poučnega značaja, da se pojasni potreba in delo društva. Da bodo ob zaključku sestanka lahko vsi

DNEVNE VESTI

— Diplomirani so bili na pravni fakulteti univerze v Ljubljani gg. Josip Ferenčič iz Kroga v Prekmurju, Vlado Fajfar iz Ormoja Peter Kobe iz Ljubljane, Antonij Korun iz Velenja. Čestitamo!

— Praktični učiteljski izpiti so se vršili pred državnim izpitnim odborom za praktične učiteljske izpite v Ljubljani od 9. do 17. t. m. Izpit so napravili naslednji učitelji-pripravniki (ce): Uratnik Edvard, Bazelj Jakob, Gajst Oskar, Jagodič Vida, Kok Lucija, Krejncič Ivan, Mušič Anton, Skubic Miroslava s. Vera; Deleja Helena, Fugger Franc, Jelenc Bogomir, Kobal Branko, Kocuvan Ida, Novak Terezija, Pogačar Stefanija, Sič Stefan, Suc Eleonora, Zajec Rudolf, Zalokar Antonija, Zorčič Marija.

— **Mačabanske kraljice** v Dubrovniku V četrtak se je mudila v Dubrovniku na poti v Albanijo mačabanske kraljice biva grofica Apponyi zdaj soproga švedskega trgovskega ministra Tashstrala. Potovala je v Tiranu k svoji hčeri, ki pričakuje radosten dogodek.

— **Amandman o kaznih za posetnike in lastnike kinematografov umaknjen.** Na prošnjo Zveze kinematografov je finančni minister umaknil amandman o predloženi izjemni tarifi zakona, s katerim so bili uvedeni novi ukrepi o kaznovanju posetnikov in lastnikov kinematografov. Obenem je bila dana na merodajnem mestu objuba, da bodo v kratkem izenačene vse take v državi z Beogradom in izdana nova uredba.

— **Zborovanje medicincev.** Zveza medicincev kraljevine Jugoslavije, ki so v nji vključeni Zdrženje jugoslovenskih medicincev iz Beograda, Klub medicincev iz Zagreba in Društvo medicincev iz Ljubljane, je sklicalo v Beogradu občni zbor, ki bo trajal tri dni. Zborovanje se je pričelo včeraj. Iz Ljubljane prisostvujeta delegata Matija Derganc in Lojze Korzika. O zdravstvenem stanju Slovenije in potrebi izpopolnitvi medicinske fakultete v Ljubljani je govoril Mirko Bagar. S tem je bil svečani del zborovanja zaključen.

Zvočni kino Sokolski dom v Šiški telefon 41-79

Prekrasen ljubavni in glasbeni film

Sen o sreči

V glavni vlogi: Grace Moor.

Predstave: danes ob 1/2 9. uri, jutri ob 3., 5., 7. in 9., v ponedeljek ob 1/2 9. uri

SOKOLI! Obiskujte in podpirajte sokolski kino!

Prihodnji spored:

Hordubalovi

— **Pavel Kavec.** V sredo je umrl Pavel Kavec, železničar v pokopju, oče v javnosti dobro znanih Kavecev. Vzgojil in preskrbel je svoje otroke vzorno. Najstarejši sin dr. Janez Kavec je pri državnem pravobranilstvu, Ignacij je poslovodja podružnice Bate v Ljubljani, Pavel je hotelar, Anton pa je zaposlen v Batovem prodajalnem oddelku. Hčerka Marija je vdova po Pejoviču. Pogreb je bil včeraj s Podgore pri št. Vidu. — Svojem naše iskreno sožalje!

— **Nov grob.** Včeraj je umrla po dolgi in mučni bolezni Rozalija Wisjan, rojena Moder, vdova po sedlaštem mojstru in posestniku v Ljubljani. Pokopnica je bila splošno priljubljena med številnimi znanci. Za njo pa žalujejo tudi sin Leopold, hčerka Silva, poročena Vujevič in številno sorodstvo. Pogreb bo jutri ob 17. uri pred hišo žalosti na Celovški cesti 47 na pokopališču sv. Križu. — Naše iskreno sožalje!

Danes ob 20., v nedeljo ob 14.30, 17.30 in 20.30 uri: **ITA Rina** in Svetislav Petrovič

„PRINCESA KORAL“

in novi slavček DEANA DURBIN

„TRI ZLATE DEKLICE“

KINO MOSTE

— **Radjski naročniki v Jugoslaviji.** Po najnovejših podatkih je bilo 1. januarja 1939 skupaj 130.641 radjskih naročnikov. Leta 1929 jih je bilo 32.976, kar pomeni, da se je v zadnjih 10 letih povečalo njih število za 97.665. Skoraj polovica radjskih naročnikov odpade na področje beograjske radjske postaje druga polovica je pa razdeljena približno na pol med zagrebško in ljubljansko. V načrtu so zdaj releske radjske postaje v Mariboru, Splitu in Skoplju, obenem pa nameravajo pojačati zagrebško radjsko postajo.

— **Za reformo železniške tarife.** Povišanje železniške blagovne tarife je vzbudilo nezadovoljstvo med gospodarstveniki krogi tembolj, ker bo najbolj prizadet naš pristanški promet. V sporazumu z gospodarstveniki zbornicami pripravljajo gospodarski krogi akcijo, da se čimprej doseže nova reforma železniške blagovne tarife.

Proti slabemu vonju iz ust.

zobna pasta Chlorodont

— **Deset Putnikovih izletov za veliko, nočne praznike.** 1. od 8. do 22. aprila izlet po Dalmaciji z obiskom Splita in Dubrovnika in Hrv. Primorja ter razgleda Plitvičkih jezer. 2. od 4. do 11. aprila izlet v Grčijo. 3. od 8. do 10. aprila izlet v Trst. 4. od 9. do 10. aprila izlet v Trst k mednarodnim motociklističnim dirkam. 5. od 9. do 10. aprila izlet v Gorico. 6. od 8. do 10. aprila izlet v Trst in Gorico z razgledom grobišč na Monte Oslavji in Redipugli. 7. od 8. do 10. aprila izlet v Benetke. 8. od 7. do 10. aprila izlet v Idrijo. 9. od 9. do 10. aprila izlet v Idrijo. 10. od 7. do 13. aprila izlet v Bolgarijo. Prospekti in informacije se daje v vseh biljetarnah Putnika.

158-n

— **V Bosni je zapadlo mnogo snega.** Ka. Kor pri nas tako tudi v Bosni vso zimo niso imeli dosti snega. Pač je pa zapadlo zdaj, ko smo na pragu pomladi. Tudi sa. rajevska zimsko sportna podzveza je morala odpovedati smučarske tekme, ki jih bo zdaj lahko priredila, ker je zapadlo po planinah dovolj snega. Sneži še vedno in boje se že, da bo začel sneg vrtati promet.

— **Rok za prednoročbo druge in tretje knjige Mlakarjevih planinskih spisov** je podaljšan do 10. aprila t. l. S tem nudi Slovensko planinsko društvo zadnjo priliko vsem onim, ki že imajo prvo knjigo Mlakarjevih zbranih planinskih spisov, da si nabavijo po znižanih subskripcijskih cenah tudi drugo in tretjo knjigo. Obseg knjig bo približno isti kot pri prvi knjigi. Vsaka knjiga bo opremljena s 16 umetniškimi prilogi. Cene so enake cenam v prednoročbi prve knjige. Po zaključku subskripcijske dobe bodo cene izdatno povišane, zato je v interesu vsakega naročnika prve knjige Mlakarjevih spisov, da nemudoma naroči drugo in tretjo knjigo v pisarni SPD, Ljubljana, Aleksandrova c. 4/I.

— **Vreme.** Vremenska napoved pravi, da bo deloma oblačno in spremenljivo vreme. Včeraj je znašala najvišja temperatura v Splitu in Kumboru 10, v Ljubljani 5,2, v Mariboru 5, v Zagrebu in Beogradu 4, v Sarajevu in Rabu 2, na Visu 1. Davi je kazal barometer v Ljubljani 759,5, temperatura je znašala —3,2, na aerodromu —7,5 C.

— **Društvo industrijev in veletrgovcev v Ljubljani** bo imelo XIII. redni občni zbor v sredo dne 29. marca ob 10. uri predpoldne v društveni sejni dvorani palače Ljubljanske kreditne banke, Tyrševa cesta 1 b/I.

— **Zasačen vlomilec pobegnili.** Oni dan ponoči je vlomil v tekstilno tovarno Ornik in Mitrovič v Otiškem vrhu v dravogradskem okraju bivši trgovski pomočnik Franc Cviki, doma iz Hajdine. Cviki si je pripravil veliko plena, ki ga pa ni mogel odnesti, ker so ga pravčasno zasačili. Cviki, ki je moral pustiti plen na mestu, se je posrečilo zbežati in ga zasledovalci tudi kasneje niso mogli prijeti.

— **Živa bakla.** Petletni sinček kleparja državnih železnic Peter Pridiger iz Studencev, Nova ulica 8, je prevrnil na tleh stoječo karbidno svetilko in hipoma so se mu vnele hlače, nato pa se ostala obleka, da je gorel kakor živa bakla. Dobil je hude opekline po nogah in spodnjem delu telesa in so ga morali prepeljati v bolnico. Fantovo stanje je zelo resno.

— **Mati in sin podlegla zastrupitju.** Poročali smo že o pretresljivi tragediji, ki se je odigrala v Zagrebu, kjer je soproga knjigoveza Milka Pavluša zastrela svojega 9-letnega sinčka in sebe. Oba so prepeljali na kliniko, kjer sta pa včeraj ponoči izdihnila.

— **S kolum ga je ubil.** V vasi Bizek pri Zagrebu je bil v četrtak zvečer ubit 40 letni kmet Josip Hutinec. Mož se je bil sprl s svojim sosedom Mijo Kapecom zaradi neke malenkosti. Kapec je bil precej pijan in iskal je prepira. Ko ju je spravil gostilničar iz krčme je odhitel Kapec na vrt, pograbil kol ter ubil svojega sosedu.

— **Smrt 110-letne starke.** Včeraj je umrla v Novem Sadu najstarejša meščanka Tada Panatović, stara 110 let. Do zadnjega je bila zdrava in ko je končno zbolela ni hotela niti slišati o zdravljenju.

— **Dijak zažgal gimnazijo.** V gimnaziji v Dubrovniku je nastal včeraj požar. Prvi hip so mislili, da ga je povzročil cigaretni ogorek toda preiskava je dognala, da je bil podtaknjen. Gimnazijo je zažgal 15letni dijak III. razreda Dionič Prizmič in sicer zato, ker je dobil slabo izpiseval.

— **Med pijančevanjem ubil tovariša.** V sodne zapore v Petrinji so privedli Marka Vidakoviča, ki je med pijančevanjem ustrelil svojega tovariša Matijo Šestica. Šestič in Vidakovič sta se bila sprla in Šestič je odšel domov po puško, potem je pa ustrelil svojega tovariša in se prijavil oblastem.

Iz Ljubljane

— **Iz Umrlj** so v Ljubljani od 10. do 16. t. m.: Zamperlo Amalija, roj. Piščanec, 60 let, vdova pošt. upravitelja, Velkavrh Matvez, 68 let, upokoj. toč. tov. in posestnik, Sprogar Franc, 62 let, uslužb. drž. žel. v p., Simić Franc, 83 let, akvizitor, Lekani Marija, roj. Pirc, 85 let, tobačna delavka v p., Premier Janez, 1 leto, sin trg. pomočnika, Kastelic Marijana, roj. Suštar, 86 let, vdova delavca, Poženel Franc, 65 let, tiskarski strojnik, Krulj Pavel, 59 let, organist, obč. tajnik in posestnik, Skofic Marija, roj. Mikec, 72 let, žena upok. služitelja, Worsche Elizabeta, roj. Fernandez, 70 let, zasebnica, Račić Jožefa, roj. Maček, 74 let, vdova delavca, Brisko Marija, roj. Cegnar, 70 let, žena delavca, Pezdir Anton, 65 let, ključavničar, Korban Ivanka, roj. Turšič, 79 let, vdova nadučitelja, Lotrič Valentin, 69 let, ključavničarski mojster, Polak Ivana, roj. Podgoršek, 58 let, zasebnica, Snoj Jožef, 28 let, uradnik trg. boln. blagajne, Peranzan Henrik, 65 let, zasebnik v ljubljanski bolnici umrli: Ferjančič Alojzija, 42 let, žena zavarov. uradnika, Mala vas, Mlakar Marija, 70 let, vdova mest. delavca, Skulj Matvez, 75 let, obč. ubogi, Zbilje pri Medvodah, Tišina Karolina, roj. Kos, 32 let, žena zidarja, Medno pri Št. Vidu nad Ljubljano, Goršič Franc, 18 let, trg. pomočnik, Hrovat Marija, roj. Bizjak, 40 let, žena progov. delavca, Lah Ignacij, 59 let, vojaški uradnik v p., Petek Matija, 66 let, kapetan, Zupan Marijeta, 67 let, zasebnica, Komidar Josip, 62 let, posestnik, Klanec pri Logatcu, Jernež Jožef, 79 let, obč. ubogi, Podgorica, srez Ljubljana, Armic Marija 70 let, upok. toč. tov., Bolhar Milka, 1 in pol leta, hči dimnikarja, Gorjuše, obč. Dob pri Kamniku, Povše Marijeta, 66 let, preužitkarica, Leskovec, obč. Smartno pri Litiji, Vidic Marija, 12 mesecev, hči hišnika, Skanar Oroslov, 60 let, vratar, Kranj, Kovačič Marija, 5 mesecev, hči zidarja, Rogaska Slatina.

— **Iz Jožeti in Jožice** — prijatelji in čestili Petruškovi so se dogovorili, da se bodo vezavali drevi in jutri popoldne v gostilni »Pri Napoleonu« in se spominjali »prijateljskega«, ki je imel Jožete in Jožice v posebni časti.

— **Iz Pustolovščine Toma Sawyerja v kino Unionu.** Vsi, ki so videli ta film so polni navdušenja sanj. Mladina občuduje v njem umetna mladega Toma Sawyerja in njegovi tovaršev, odrasli pa gledajo v filmu sebe in svoja mladostna leta. Toliko globokih in plemenitih čustev, toliko lepote in srčne dobrote še dolgo ni vsebovalo in predočevalo katerikoli filmske dole kot

Z VESELJEM IN ZADOVOLJSTVOM BOSTE GLEDALI SVOJA MLADOSTNA LETA

svoja »junaštva«, misli, dejanja in male pustolovščine v krasnem, v naravnih barvah

PUSTOLOVŠČINE TOMA SAWYERJA

Predstave danes ob 16., 19. in 21. uri, (jutri) v nedeljo ob 10.30 (po znižanih cenah) ter ob 15., 17., 19. in 21. uri

KINO MATICA, tel. 21-24
DANES
premijera ob 16., 19. in 21.

Gusarske noči

španska ljubavna romanca v naravnih barvah.
Zabavna vsebina. Španski plesi in glasba.
Film nudi 2 uri prijetne zabave.

ravno film »Tom Sawyer«, ki je visoko odlikovanje na mednarodni filmski razstavi na Lidu pri Benetkah po pravici zaslužil.

— **Iz Predavanja Prirodoslovnega društva.** V torek, 21. t. m. bo predaval o Kitajski v dvorani Delavske zbornice univ. prof. za socialno medicino v Zagrebu in bivši načelnik generalne inspekcije higijene v ministrstvu za socialno politiko in narodno zdravje g. dr. Andrija Štampar. Gospod predavatelj se je kot delegat Društva narodov mudil dalj časa na Kitajskem, kjer je organiziral higijensko službo zlasti za pobijanje nalezljivih bolezni. Razumljivo je da je pri tej priliki Kitajsko dobro spoznal, kar je dokazal s svojimi predavanji v nekaterih naših mestih in je zlasti v Mariboru žel za svoja lepa izvajanja polno in zaslužen priznanje občinstva. Predavanje bo bogato izpolnilo iz izbranimi skiptičnimi slikami, ki so večinoma unikati in je podobne slike težko videti še kje drugod. Začetek ob 20. uri.

— **Iz »Dobrega vojaka Švejk«,** to izvršno Haškovo satiro ponove Šentjakobčani poslednjič danes v soboto 18. t. m. ob 20.15 in v nedeljo 19. t. m. ob 15.15 popoldne. S to igro so dosegli Šentjakobčani nenavaden uspeh in so jo doslej ponovili 15krat pri razprostranih dvorani. Kdor se hoče nasmejati, naj poseti predstavi. Ker je bila tudi zadnja predstava razprodana, kupite vstopnice v je v predpodoj. Prihodnji teden bo premiera ljudske igre v petjem in godbo »Slaba vest«.

— **Prostov. gas. četa Rače,** priredi 14. maja veliko javno tombolo. Zavežilo tega naproša četa vsa sosedna društva in čete, da ne določijo za ta dan nobene prireditve.

— **Iz Kolo jugoslovenskih sester** Moste Sv. Peter vljudo vabi vse svoje članice, dobrotnike in društva na svoj redni občni zbor, ki bo v nedeljo 19. t. m. ob treh popoldne v salonu gostilne Košak na Zaloški cesti.

— **Iz Kolo jugoslovenskih sester v Ljub.** Ijani obvešča vse svoje ss. odbornice in članice, da je umrla svojčesna tajnica učit. s. Celnarjeva. Na njeni zadnji poti jo spremlimo v čim večjem številu v nedeljo 19. t. m. ob 15. uri iz hiše žalosti Cesta 29, oktobra št. 10.

173-n

DAME IN GOSPODJE!

ELEGANTNO MODO ZA POMLAD IN POLETJE 1939 VAM BO POKAZALA VELIKOMESTNA

MODNA REVija

V PONEDELJEK, DNE 20. T. M. OB POL. 9. URI ZVEČER IN V TOREK OB POL. 5. URI POP. IN 9. URI ZVEČER V VELIKI

DVORANI KAZINE.

NAJNOVEJŠI MODELI DAMSKE IN MOSKE MODE, VECERNE OBLEKE, PLASCI, JERSEY, PROMENADNE, KOPALNE OBLEKE ITD.

MODELE PREDVAJAJO INOZEMSKI MANEKINI

SODELUJEJO TVRDKI I. STEGNAR in V. SEUNIG

SOUVAN-Co

SALON MODE ZA DAMO IN GOSPODA

RADI VELIKEGA ZANIMANJA SI PRESKRBITI VSTOPNICE V PONEDELJEK V TRGOVINI SOUVAN NA MESTNEM TRGU. — SEDEZI OD DIN 6.— DO DIN 25.—

— **Iz Dva lepa in zanimiva filma v kinu Moste.** »Princesa koral« je dober nemški film, v katerem igra tudi Slovenka Ita Rina in Svetislav Petrovič. Film je pri nas dosegel uspeh tudi zaradi tega, ker kaže dalmatinsko riviero v vsej njeni lepoti. Tudi vsebina filma je zanimiva, ker razkiva socialni problem naših ribičev v siromašnem ribiškem naselju ter njegovo borbo z ljudmi, ki skušajo z modernimi sredstvi uničiti patriarhalno pridobivanje in življenje. Na otoku Zlarinu vidimo, kako se zabava mondana družba, ki ne ve, kako se živi ob potu svojega obraza, spozna ribiče, ki se trdo borijo za vsakdanji kruh. Svetislava Petroviča spoznamo v filmu kot odličnega plavalca in potapljača. — Drugi film, ki je na sporedu v kinu Moste, je dober ameriški film »Tri zlate dekle«, v katerem ima glavno vlogo znana pevka Deanna Durbin. Uveljavila se je s svojim krasnim glasom najprvo v radiu in v pričujočem filmu je prvič uspešno debitirala v filmskem ateljeju. Kritika je priznala, da je Durbin nova filmska zvezda in sijajna ljubavnica na filmskem platnu. Gledalca očara s svojo lepoto in s svojim glasom. Film je duhovita komedija.

— **Iz Sokolsko društvo Ljubljana.** Šiška objavlja članstvo, da se vrši dne 21. t. m. ob 20. ure v prostorni sobi Sokolskega doma članski sestanek z dnevnim redom: Razgovor o društvenem delu v letu 1939.

— **Iz Podružnica SVD Šiška.** V torek 21. t. m. ob pol osmih zvečer bo predaval v ljudski sobi p. Šiški g. Čeh Ivan, vrtnar. Strokovno bo obravnaval pomladansko zelenjad in tozadevno potrebna pomladanska dela.

— **Iz Jožefovanja Šentpetrske CMD** ne bo. Šentpetrska moška in ženska podružnica CMD sta hoteli prirediti drevi v Koldovski restavraciji družabni večer združen z jožefovanjem. Iz razumljivih razlogov je pa prireditve odpovedana.

— **Iz Lutkovni odbor Sokola I. na Taboru** ponovi v nedeljo dne 19. t. m. ob pol 16. uri fantastično lutkovno igro »Jurček na Marsu«, ki jo je spisal br. Jože Šorn. Igra je žela prošle nedeljo popoln uspeh. Velika medplanetarna raketa, Marsovci in živali bodo zadivili vsakogar. »Jurčkov jazz«. Vstopnice dobiš v predpodoj v pisarni Sokola I. v nedeljo od 11—12. Ob tej uri lahko tudi telefončno.

— **Iz Volilni imenik** Srbske pravoslavne cerkve občine v Ljubljani za leto 1939 bo javno razgrnjen v pisarni uprave Srbske pravoslavne parohije ljubljanske, Zrinjskega 17/I, od 20. marca do 3. aprila v uradnih urah. V volilni imenik so vpisani

Iz Slovenjgradca

— **SK »Mplinja«** v preteklem letu. V četrtak zvečer se je vršil v restavraciji »Sokolskega doma« v Slovenjgradcu redni občni zbor SK »Mplinja«, ki je nudi ponovni dokaz res neumornega delovanja marljivih slovenjgraških sportnih delavcev za čim večji razvoj sporta na naši severni meji. Občni zbor je otvoril in vodil neumorni predsednik g. primarij dr. Stane Strnad, ki je v svojem predsedniškem poročilu omenjal velike težave sportnega kluba glede igrišča, katerega si je v letošnjem letu moralo društvo ponovno najeti in urediti. Prav zanimivo je bilo poročilo načelnika nogometne sekcije g. Ferberja, iz katerega posnemamo, da se je klub v preteklem letu končno včlanil v JNS

po MARK TWAINOVEM romanu izdelanem in s prvo nagrado odlikovanem filmu!

KINO UNION, tel. 22-21

MADAME BOVARY

— »GRESNA LJUBEZEN« po splošno znanem Flaubertovem istoimenskem romanu.

Pretrsljiva usoda mlade žene, ki je hrepenela po velikem svetu, a je bila prisiljena živeti v tesnih malomeščanskih priklakah! V glavni vlogi: POLA NEGRI, nepozabna filmska umetnica.

PREMIERA DANES!

Danes ob 14.30, in jutri ob 10.30

Pravljice

Izobren zabaven program za čudovite WALT DISNEYJEVE

Z N I Z A N E C E N E!

vsi moški člani, ki so 24 let stari ter niso izgubili volne pravice po čl. 174 ustave Srbske pravoslavne cerkve. Imenik je sestavljen po stanju z dne 15. januarja. Oglas o razgrnjenem volilnem imeniku z navodili za eventualne reklamacije je na oglasni deski pri vходу v pravoslavno cerkev sv. bratov Cirila in Metodija ter v pisarni parohije.

— **Iz Pevci, pevke!** Naš prijatelj, odlični pevec in predsednik bežigradskega pevskega zbora Tone Camernik nas pod pritiskom razmer zapušta in se seli v Novo mesto. Bežigradski pevski zbor mu priredi danes, v soboto, ob 20. uri poslovitni večer, združen s koncertom v dvorani bežigradske narodne sole. Pevci, pevke in vi Bežigradci, pokazite z obilno udeležbo, da nam je naš dobri Tone nad vse ljub in drag!

— **Nemščine, italijanske in esperanta** se naučite lahko doma pismenim potom. Učnina zelo nizka. Zahtevajte prospekt in priložite znamko za odgovor! Jeskivona dopisna šola, Ljubljana, Knafljeva 9/II. (prej na Jeskivona).

— **Iz Šentjakobsko gledališče** ponovi zadnjič v sezoni v soboto zvečer in nedeljo popoldne ob 15.15 Haškovo satiro na vojno »Dobri vojak Švejk«. Uspeh, ki je spremljal to česko delo povsod, kjerkoli so ga uprizarili, tudi na Šentjakobskem odru ni izostal. Rezervirajte vstopnice v prodaji na dnevnih blagajni danes in jutri od 10. do 12. popoldne, od 15. do 17. ter eno uro pred pričetkom predstave.

— **Iz Velika tatvina zlatnine.** V stanovanju Eme Kaligar v Komenskega ulici 24, je prišel v sredo, v odsotnosti lastnice,

ter je tako naš edini organizirani nogometni klub na Koroskem. Načelnik kolesarske sekcije g. Cajko poroča, da je klub priredil tri kolesarske tekme, na katerih so se njegovi člani in prav posebno g. Gregorič častno izkazali ter pretežno odnesli prva mesta. Iz poročila tehničnega referenta posnemamo, da je nogometno moštvo v preteklem letu odigralo 14 tekem, od katerih jih je 6 odločilo v svojo korist, 6 izgubilo, 2 pa odigralo neodločeno. Skupno razmerje golov je 53:45 v klubovo korist. Po razrešitvi je bila izvoljena soglasno stara uprava z malimi izjemami in s predsednikom g. prim. dr. Stanetom Strnadom na čelu. Po daljši debati pri slučajnostih je predsednik zaključil lepo uspešni občni zbor s pozivom, da v letošnjem letu podvoji svoje delo ter tako tudi s svoje strani pripomore k vzgojiti zdravega naraščanja na naši severni meji.

— **»Deviški venec«.** Agilna podružnica NSZ pripravlja znano francosko veseligo »Deviški venec«, katero bo odigrala v soboto 25. t. m. v Sokolskem domu. Zasedba vseh vlog je odlična in upamo, da bo naše občinstvo ponovno prišlo na svoj račun.

Iz Zagorja

— **Nogometna tekma** med domačo SK Svobodo in SK Litijo se je otežila s snežnim metanjem v nedeljo končala z rezultatom 0:5 za goste, polčas 0:2, objektivno je sodil s. s. g. Arhar iz Zidanega mosta. V predtekmi je rezervna SK Svoboda s 3:2 premagala kombinirano garnituro SK Daska iz Trbovelj.

— **Namesto vena na grob pokojnega** topljskega šolskega upravitelja Matije Pelka sta naklonila »Učiteljski dom« iz Ljubljane 100 in ravnatelj TPD inž. A. Kolka 150 dinarjev za revne učence topljske šole, za kar izreka uprava topljske šole imenovanima darovalcema najtoplejšo zahvalo z željo, da bi naša posnemovalcev. Topljska šola je ustanovljena v spomin na svojega upravitelja »Pelkov socialni fond«, iz katerega bo od časa do časa dajala pomoč potrebnim, a hkratu najmarljivejšim učencem in učenkam.

— **Gozdni požar** je v četrtak zanetil lokomotiva opoldanske vlake proti Ljubljani. Začela je goriti hosta v bližini tako zvane »Ribje peče«. Had veter je gnal ogenj proti vrhu Robri, kjer imajo tudi Vrhovec svoj gozd. K sreči ni mnogo škode, ker tu ni mladega nasada. Zagorski gasilci so s prekopavanjem zemlje preprečili širjenje požara, ki bi sicer kaj verjetno zajel velike gozdne komplekse.

— **Upraviteljski posli** topljske šole so začasno poverjeni učitelju g. Ivanu Culotu. Na šoli manjka zdaj ena učiteljska moč, ki naj jo oblast čim prej nastavi, da šolsko delo ne bo ovirano.

— **Premeščen je z zagorske železniške** postaje na Zidani most priljubljeni prometnik g. Bogomir Lapanja. Simpatičnemu uradniku in poštvalnemu sokolskemu delavcu želimo na novem mestu čim več zadovoljstva. Namesto njega je nastavljen prometnik g. Vahen Rudolf iz Kamnika, ki mu želimo v naši sredi čim več zadovoljstva.

— **Pasja nadloga** je v kraju nekaj, česar ni mogoče odpraviti z nobenim paragrafom. Mislimo velike pse, ki so označeni kot čuvaji, pa se sprehajajo po cestah in si včasih dovoljujejo kaj čisto posebnega. Ne dolgo tega je tak oblaščni popadel nekega lovskega psa in mu razparal trebuh, da ga je moral zašiti živinozdravnik, pa tudi lastnik psa je iz tega spopada odnesel nekaj prask. Dajte no, pa napravite red!

— **Mnogo komentarjev** je sprožil članek v včerajšnjem »Jutru«, kjer dopisnik navaja primer, kako je neki dolinski človek, ki ima sicer doma na gruntu dovolj dela, kar na lepem s priporočilo nekega visokega sorodnika dobil službo pri TPD. Ljudje se razburjajo in ugibajo, kdo bi bil ta srečnejši. Kljub pozidovanju se nam doleži in posrečilo ugotoviti imena dotičnega srečnejša, zato smo upravičeni podvomiti v verodostojnost poročila, ki za orientacijo ne navaja niti začetnih črk prijetno prizadetega

90.000 otrok opravlja težka kmetska dela

Nezadostna prehrana in obleka, neprimerne stanovanje in neprimerna zaposlitev pogubno vplivajo na šolsko mladino

Ljubljana, 18. marca. Življenska vprašanja, to so vprašanja, ki se tičejo zdrave rasti in zdravega napredka ter mnogobrojne bodočnosti, naj ima narod vedno pred očmi. Vprašanje mladine je za nas Slovence tako življensko vprašanje. Za mladino so naša javnost ne sme zanimati zgolj na občnih zborih društev, ki jim je poverjena skrb za mladino. Slednja presenetljiva dejstva in sledeče katastrofalne številke naj vzbudijo zanimanje za problem slovenske mladine tudi pri tistih, ki pravijo, da ni tako hudo s temi zadevami, da smo zdrav narod, ki ima bodočnost, mlad narod, ki še živi in se razvija.

L. 1921 se je v Sloveniji rodilo na 1000 prebivalcev 30 otrok. V 17 letih je v Sloveniji padla rodnost skoraj na eno tretjino. L. 1921 se je rodilo 33.000 otrok, l. 1937 pa samo 26.000 otrok. Se nekaj desetletij in umrljivosti bo med Slovenci enaka rodnost? Začeli bomo izumirati.

Kako je z otroci, ki hodijo v šolo? Učiteljstvo ugotavlja, da so uspehi na ljudskih šolah slabi. Pedagogi so se začeli zanimati za vzroke slabih učnih uspehov. Ugotovili so, da so beda in pomanjkanja z vsemi posledicami za telesno zdravje glavni vzrok nezadostnega šolskega učnega uspeha. Učni uspehi so slabi posebno v krajih, kjer imajo šolski otroci slabo prehrano, slabo obleko in obutev, slabo stanovanje, nezadostne počitke.

Statistične ugotovitve v tem pogledu med slovenskimi šoloobveznimi otroci so dokaj žalostne.

V slovenskih osnovnih šolah je približno 188.000 otrok. Brez zajtrka pride v šolo 4400 otrok ali 3,2%. Otroci, ki ne obedejo, temveč dobe samo za zajtrk kosček kruha in bomo večerjo, je 14.390 ali skoraj 10%. Otroci, ki ne dobivajo redno mleka, ki je tja do 10 leta vajno hranivo za otroka, je 32.000 ali skoraj 22%. Otroci, ki ne dobe po več tednov in po več mesecev kruha, zlasti v kritičnih pomladanskih mesecih, je okoli 15.600 ali 11%.

Za zdravje je potrebno, da človek menja perilo. Otroci, ki ne menjajo perila, dokler na njihovih telesih ne razpade, je v Sloveniji 43.300 ali skoraj 32%. Otroci, ki imajo samo delovno obleko, katero nosijo ob petkih in svetkih, je 41.200, in otroci, ki hodijo poleti in pozimi bos, je nad 19 tisoč.

V enosobnem stanovanju, to je v sobi, ki služi družini za kuhinjo in za spalnico, stanuje nad 9000 šolskih otrok ali 6%. V stanovanjih s sobo in kuhinjo stanuje 37 tisoč 700 otrok ali 25%. V dvosobnem stanovanju stanuje okrog 56.500 otrok ali 38%. V trisobnem stanovanju stanuje 26 tisoč otrok ali 18%, v štirisobnem ali še prostornem stanovanju pa stanuje 17 tisoč 800 otrok ali 12%.

Spanje v zdravem prostoru je nujno potrebno za razvijajočega se otroka. Otroci, ki spe v kuhinji, je 8300 ali 6%, otroci, ki spe v hlevu, šupi, delavnici in na podstrešju, je okoli 10.700 ali 8%. Svojo posteljo ima samo 27% šoloobveznih otrok. Otroci, ki spe na klopi, na peči ali na tleh, je v Sloveniji nad 13.400 ali 12%.

Več ko polovica šoloobveznih otrok, to je okoli 90.000 otrok, mora opravljati težka nepravna, otrokom neprimerna dela. Šolskih otrok, ki berajo, je okoli 1600 ali 2%. Pri tujih ljudeh si mora služiti kruh 6500 šolskih otrok ali 5%. Brez nadzorstva odraslih živi v Sloveniji nad 1300 šoloobveznih otrok.

V zdravstvenem pogledu imajo slabe razmere, v katerih žive šolski otroci, skrajno kvarne posledice. O tem nam pričajo statistike o boleznih in umrljivosti otrok do 14 leta. Zdravih zob nima na primer v Sloveniji 70.400 otrok ali skoraj 48%.

Prehrana, obleka, stanovanje, počitke, zaposlitev, zdravje so socialne in higijenske okoliščine, ki usodno vplivajo na duševno in telesno rast šoloobveznega otroka. Gore navedene številke kažejo, kje tiči vzrok slabega napredka otrok v šolah. V krajih, kjer skrb za zadostno prehrano šolske kuhinje, se je položaj šolskih otrok v zadnjih letih precej izboljšal. Razmere zlasti na deželi in v industrijskih krajih so take, da bi bila šolska kuhinja potrebna skoraj že v slehernem kraju, ki ima svojo šolo. S šolskimi kuhinjami bi mogli rešiti vsaj vprašanje zadostne prehrane šolskih otrok. V l. 1937/38 je bilo samo 112 šolskih kuhinj, v katerih je zajtrkovalo skupaj 1272 otrok, obedovalo 3147 otrok, večerjalo 151 otrok, malicalo pa 2143 otrok. Pomislimo pa, da nima v Sloveniji mleka in kruha nad 30.000 šolskih otrok. Se vedno nima najbolj nujne in zadostne prehrane pri nas tri četrtine šolskih otrok.

Tudi kolesarjem, kar jim gre

Ljubljana, 18. marca. Ne vem, kakšne kolesarje je mislil član kar v šte. 54 »Slovenskega Naroda« ali samo iz Gorenjske ali iz vse dravske banovine. Ako misli član kar samo Gorenjske, se moti. Kaj naj poročamo Dolenjci, Savinjeci in Dravčani, saj nas je, kakor trdi član kar, 150.000 in smo torej plačali 3.150.000 za takse in za tiskovine, 3 mil. jone je že šlo za takse, za tiskovine pa 150.000 din. Kje pa so se drugi izdatki, od katerih ima tudi država svoj obulob. Nakup koles v inozemstvu in od tega carina. Član kar omenja čisto Ljubljana — Kranj. Kaj pa druge ceste, recimo Ljubljana — Novo mesto — Brežice ali Ljubljana — Maribor itd. Ako se že takse pobirajo, naj se zato vendar tudi nekaj nudi, a vsem kolesarjem enako, ne samo enim. Ako se vozim, se vozim v tisti okolici,

kjer živim. Torej za vse kolesarje je treba enake ceste, kakor so za vse enake davke. — Plačujemo takse, plačujemo kulu, nazadnje pa se vozimo po cestah, da se bomo smili. Ako imam dolžnost, da plačam, imam tudi pravico, da zahtevam, a ta zahteva naj bo za vse enaka.

Vedel bi rad, kdo ima prav za prav kontrolno nad denarjem, ki se plača za ceste. Kdo vodi račun o tem? Ne rečem in ne sumim, da se denar brez potrebe zapravlja, ali naše ceste, ki se za nje leto za leto plača toliko teh taks in kulu, bi vendar smele biti drugačne, kakor so. Če se vozim s kolesom, moram biti pripravljen na to, da dobim po daljši vožnji žulje od skakanja na kolesu, ako se pa pelješ z avtom, te pa neče v vozu kakor žogo in nevarno bi bilo pri odprtem avtu, da te vrže sredi ceste in čez gozd se kaj lahko zgodi, da naenkrat visiš na drevesu kot Absalon. Torej ceste naj se vse enako popravljajo in ne po reku: »Ima vremenec, pač pa takoj, saj imamo dovolj brezposelnih.«

Kolesar.

Na koncu vasi je majhen studenček in iz njega teče voda se takoj izgubi. Lani so vaščani vložili prošnjo, da bi dobili podporo in si zgradili večji rezervoar. Prošnja je bila letos ugodno rešena in dobili bodo 35.000 din podpore. V sred. 8. t. m. je bil v Križki vasi inženir, ki bi napravil načrte za rezervoar, v katerem bo 60.000 litrov vode. Za ves potreben material se bo porabila podpora banske uprave, vožnje in izkop bodo pa opravili vaščani sami. S tem bo Križki vasi zelo ustrezno, saj so morali vaščani ob najmanjši suši voziti vodo skoraj uro daleč iz studenca v Pregljo. Pa tudi tam so morali čakati z vozi in po cele noči, da se je nateklo dovolj vode. Rezervoar začno kopati že letos.

Nov grob. V soboto je umrl v Višnji gori pri odvetniku dr. Tomišku uslužbeni solistator g. Franc Turk, star 38 let. Bolehal je že del časa. Pokopali so ga v torek na domačem pokopališču. Pokojni prepušča uzašočene starše in sestro. Bodi mu lahka zemlja, žalujočim svojim naše iskrene sozljaje.

Tatvina denarja. Ko je odšla užitkarica v Križki vasi Marija Zaje za kratek čas po opravihi iz hiše, ji je nekdo izpod oboje v postelji ukradel 200 din. Tatu so že na sledu in bo kmalu v rokah pravice.

Kolo jugoslovanskih sester v škofji Loki Občni zbor je pokazal, da je bilo lani opravljenega mnogo dela v pomoč bližnjemu

Škofja Loka, 17. marca. Kakor je to vsa leta sem v navadi, je potekal tudi letošnji občni zbor KJS v prostorih gostilne pri Homanu, kjer so se zbrale sestre v lepem številu. Morda niti ne toliko, da čujejo poročila odbora, kakor da si dajo novih vzpodbud za delo na področju, ki je neizpreno, hvaležno, pa prav tako tudi nevarno. Skupščino je otvorila predsednica, učiteljica S. Ljuba Lendovska, ki se je v svojem lepem nagovoru predvsem spomnila zaslužne, ne pozabne predsednice osrednjega odbora pokojne S. Franje Tavčarje, katere spomin je počastil zbor s »slava« klici. ... Delo loškega KJS je bilo posvečeno v najidealnejšem smislu besede trpečim, ubogim in pomoči potrebnim. KJS samo dobro ve, da ni moglo poseči s svojo blagohotno roko po povsod, a naredilo je, kolikor je bilo največ mogoče. Delo pa je bilo tem lažje, ker je stonelo na zavesti, da dela KJS iz ljubezni do naroda. Prisrčno pozdravila delegatki iz Ljubljane ss. go. Belo Subičevico in goč. Vero Verševco, zlasti pa veljajo izrazi udanosti in zvestobe Nj. Vel. kraljici Mariji.

Lepo sliko opravljenega dela je podala tajnica S. Vanda Jercogova. Na cvetno nedeljo so se prodajale zelene in pozlačene oljke. Kolašice v Škofji Loki je globoko presunila smrt S. Tavčarjeve, zato so smatrala za dolžnost, da poskrbe kolikor največ za pogreb, ko se je pomikal skozi Škofjo Loko. Zopet je bilo KJS na delu, ko je šlo za sprejem in pogostitev bolgarskih

učiteljic. Praznovanje se je materinski dan s cvetličnim dnevom, mnogo posla je dalo zbiranje članarine, saj šteje KJS 250 rednih članic, 35 ustanovnih in 4 dobrotnice. KJS je delilo pomoč v živilih, zlasti v moki, blagu, oskrbovalo je reveže in si je na tem področju pridobilo mnogo zaslug, zlasti pa sestra Marija Hafnerjeva. Spoštljivo skrbil KJS za grob svoje največje mecenke S. Regine Levničnikove. Kolašice so se poklonile tudi na Visokem, višek njihove tvornosti pa je bila božičnica, ko je bilo obdarovanih 82 dečkov, a 60 dečkov je prejelo copate tako da je bilo pri obdaritvi, ki je sodelovala pri njej tudi šola, obdarovanih 142 otrok. KJS je poklonilo blago za 20 deklic v samostanu, lep obulob pa je bil poklonjen tudi v denarju. Pri vsem tem delu pa je se razdelilo še 200 kg moke, cikorijske, žitna kava itd. Vse priznanje nesebičnemu delu naših vrlih sester!

Blagajna je bila v rokah S. Vide Horvato. Lepi tisočniki denarja so šli v vzvišeni namen. Javnost pravilno ocenjuje plemenito delo in baš zato tudi pomaga, kadar potrkajo na vrata Kolašice. Njih delo je zelo priznane tudi s strani centrale, za katero je spregovorila S. Bela Subičeva.

Novi odbor vodi zopet ga. Ljuba Lendovska, okrog nje pa so zbrane sestre, ki nam dajejo jamstvo, da bo KJS v Škofji Loki, ko pričena svoje 16. leto plodnega delovanja, tudi v bodoče delavno kakor je bilo doslej.

Cankarjev večer v Novem mestu

Novo mesto, 17. marca. V proslavo Cankarjevega spomina je 2. in 4. t. m. priredil prosvetni odsek Škole v svojem domu Cankarjev večer, ki je dosegel v moralnem pogledu lep uspeh. Pod vodstvom odličnega režiserja br. C. Dularja je igrala družina uprizorila pisateljevo farso »Pohujšanje v dolini šentflorjanski«. Pokazali so se uspehi temeljitih priprave — notranja povezanost dogajanja med igralci, ki so svoje vloge doživljali. In še nekaj: iz spomina na igro pred 13 leti, ko je režiser sam igral, je izpopolnil inscenacijo in poglabil igralce v krepak ekspresionizem igralске snovi. Za ta večer so popravili in pripravili na odru samem vse. Akad. slikar Just Hvala je naslikal nove kulise. Spominska večera je ob nabitosti polni dvorani otvoril br. prof. Veselko s predavanjem, v katerem je orisal življenje in delo našega največjega pisatelja v smislu besed pred odrom »Domovina, glej umetnik!«

Prvi akt farse so bratje Kastelic kot župan, Adam kot dacear, Matko kot učitelj Svilič, Boštner kot naraj, Jakopin kot stacunar, Rus kot cerkovnik zaigrali v močnem poudarku individualnosti značaje. Z gesto in glasom je župan obvladal svojo družbo, kateri so dobro sekundirale županja — Kokačeva, ekspeditorka — Gregorčičeva. Izborna igra sta podala pozniti Svilič in Zlodej — Košir v odlični maski in pozi. Prvo dejanje se je povzpelo z nastopom Kristofa Kobara, ki prevzema usodo igre v svoje umetniške roke. Br. Julij Kobetu je pripadel kot nosilec umetniške vloge levji del vsega dejanja. Z vsjo ljubeznijo se je posvetil študiju te pristno cankarške osebe; čeprav svoje začetnik na odru, je dokazal svoj odlični igralski talent z dilkcijo in predvsem z notranjim zanosom, kateremu se je vsega predal. Tako se je povzpelo do umetniškega doživljanja in podajanja. Drugi akt je v bledezi mesecini, ki je bila na sceni, prikazal Jacinto, idealno prikazen, ki jo je z vsjo nežnostjo v besedi in postavi gracioznosti igrala Dolenčeva Anica. Kristof Kobar je naravno doživljajoče podal vso notranjo tragiko slovenskega umetnika, da mu je ob odprti sceni po znamenitem pogovoru z domovino viharno plaskala vsa dvorana. Tretji akt na gradu je blestel v sijaju velikega praznika. Zlodej je v monologu sijajno obravnal z logiko, ko sta dacear in njegova žena — Murnova, odlično uvedla goste: oblastnega župana z županjo in pristni stari nosi, jezikačo stacunar — Kambičeva, s stacunarjem, domiljavega notarja in vse čednosti polnega Sviličja, odličnega v maski. Višek sijaja sta prinesla v družbo Kristof Kobar in Jacinta, vilinsko nežna in lahkomoten plesu.

Po sceni popotnika — Rifej in debelega človeka — Strajner je čednostna ekspeditorka zbrano dolino šentflorjansko obdala z lilijami in vsi so odšli pesem nedolžnosti ob vinarjem pritrjevanju številne publike. Režiserju Jacintu in Kristofu so bili poklonjeni šopki.

Oba večera sta bila odlična proslava Cankarjevega dela in obenem dokaz naših sokolskih uspehov.

Belí lev v Rodeziji

Neki britski lovec je pri Kasami v Rodeziji ustrelil zelo redkega belega leva. V koži in grivi te živali ni bilo nobenega pigmenta in tudi njene oči so bile, kakor običajno pri albinih, rdeče. Številne brazgotine so kazale, da je imel lev zavoljo svoje bele barve pogoste boje z drugimi levji. Kožo redke živali pošljejo v neki muzej v Salisburyju.

Odhod angleške kraljeve dvojice v Ameriko

Službeno obvestilo angleške vlade pravi, da odpotujeta kralj Jurij VI. in kraljica Elizabeta v Kanado in ameriške Zedinjene države dne 5. maja.

— Kaj ste prepričani, da ni našel tam...

— Seveda sem... Nekoč, tega se spominjam, sem spravila v mapo pisemce, ki mi ga je bil Alfred poslal pošto no ležče. Toda to se je zgodilo pred tremi meseci... ni mogel torej...

— O, da, mogel je... to žal vse pojasnjuje.

Mikalo me je povedati ji, da je mogoče od žene, ki vara svojega moža, zahtevati vsaj to, da bi pazila na red in da bi ničesar ne puščala na pisalni mizi. Med pisimi ji dolgo iskala tisto pisemce, slednjič se je pa obrnila k meni: Roger, vam lahko povem. Najgrotesknejše na vsej stvari je, da je bilo med menoj in Alfredom že davno vse končano... Vsaj šest tednov... To je bil goto nesporazum. Ljubosumen je bil na Maria Daveaua.

— Na Maria Daveaua?

— Da, — je odgovorila Marcela — in obraz ji je zažarel kakor v vročici. — Saj ga vendar poznate... Tisti visoki, elegantni mladenič, s katerim sem igrala poleti tenis.

Popudrala si je obraz in pripomnila:

— Ubogi Alfred!

Poraba električne energije v Ljubljani je bila lani nekoliko manjša kakor predlanskim — 8% porabe v dravski banovini

Ljubljana, 18. marca. Poraba električne energije v Ljubljani narašča posebno od leta do leta, zlasti v primeri z veliko porabo v Kranju in Mariboru. Številke o porabi električnega toka v našem mestu kažejo, da Ljubljana nima značilne izrazitega industrijskega mesta, v gospodinjstvu poraba električne energije ne bo še tako kmalu narasla, kajti pri nas ne bomo še dolgo kuhali z elektriko, greti z njo stanovanj in ne uporabljali številnih priroboj na elektriki pogon. Večina prebivalcev varčuje zelo z elektriko celo pri razsvetljavi ter uporablja slabše žarnice. Življenjski standard pri nas je nizek, kar se pozna tudi pri porabi električne energije.

Lani je bila poraba električne energije v Ljubljani in njeni okolici nekoliko manjša kakor predlanskim. Vendar to nazadovanje ne gre na račun porabe v mestu samem, temveč na manjšo produkcijo in porabo v industriji. To zbuja resne skrbi. Številno industrijskih podjetij v Ljubljani ne narašča, temveč celo upada. Le malo je mest, ki bi lahko živele brez industrije in bogate zaledja Ljubljana je sicer na zelo pomembnem mednarodnem prometnem križišču, vendar se v nji trgovina ni mogla tako razvijati, da bi mesto lahko živelo predvsem od nje. Zaledje Ljubljane je revno. Ozrežani smo od morja. Pogonska sila je cenejša v nekaterih drugih krajih na Gorenjskem in Štajerskem kakor v Ljubljani in tudi drugi pogoji za ustanavljanje industrijskih podjetij so tam ugodnejši. Zakaj poraba električne energije bolj ne narašča si je lahko razlagati, a težje se s tem sprijaznimo.

Skupna poraba električne energije v Ljubljani in v okolici (predvsem na Fužinah) je znašala lani 22.876.042 kWh, predlanskim pa okrog 24.5 milijona kWh. Vendar je poraba toka v samem mestu nekoliko narasla, in sicer od 14.03 milijona kilovatih ur l. 1937 na 14.54 milijona kWh, ali 4%. Mestna elektrarna je oddala lani 735.727 kWh več toka kakor predlanskim, ali 6%, skupaj 13.033.280 kWh.

Iz Višnje gore

Velik vodni rezervoar. V Križki vasi pri Višnji gori nameravajo zgraditi velik vodni rezervoar. Ta vas leži precej visoko na hribu, šteje 19 hiš, ima pa samo 6 navadnih kmečkih vdomakov. Če je leto le malo bolj suho, zmanjka vode za živino in ljudi. V vasi so večnoma mali posestniki, ki si ne morejo sami preskrbeti dovolj

povesila oči... Slednjič je prekinila mučno tišino in zastokala. Nisem mogel sprejeti, niti ganiti se, le gledal sem lahko, kako joče. Debele solze so ji tekale po bledeh licih. Končno je premagala jok in zaklicala:

— Ubogi Alfred!... Tako pameten je bil, poln veselja do življenja... Tako vroče sva se ljubila... A, zdaj ga je Karel ustrelil!... Kar tako... tebi nič meni nič, ne da bi mi bil kaj očital. Le kako je mogel to storiti?... In kdo mu je dal pravico do tega?... Saj me sploh ne ljubi več... — Zdi se, da vas vendarle še ljubi. — sem ugovarjal.

— S tem mi dajte mir! — je vzklila Marcela, drhteč od jeze. — Do tega ga je pripravila samo najpoddlejša ljubosumnost in najčistilnejša nečestnost. On, da me ljubi?... Kaj še! On ima pred očmi samo svojo kariero.

— In te je zdaj konec...

— Tako daleč se je torej spozabil, da je segel po samokresu, da bi se maščeval? Zakaj mi ni tega povedal? Bila bi se branila... opozorila bi bila Alfreda... Toda nič, niti besedice... Po zajtrku je napisal v moji sobi pismo in v moji mapi je iskal pivnik...

Robert Dieudonne:

Pisemce

Videl sem, kako so odpravili na oni svet človeka... Na tem ni v splošnem nič posebnega. Kratke treske, človeku kleceno poje v kolenih in telo se zgrudi. Samo ena podrobnost mi je šinila skozi glavo, tako da sem kriknil. Bil je zamlkel glas ob padcu njegove glave na tlak. In potem?... Nič. To gre tako hitro, da se človek niti dobro ne zave.

Poznal sem Marcelinega moža prav dobro. Nenadoma je stopil s postaje podzemne železnice in ustrelil iz neznanke razdalje na Alfreda, stopajočega kraj mene. Potem je izročil mrtvaško blede Karel samokres mimoidočem, ki je bil planil nanj, in dejal je čisto mirno: Po njem je. Storil sem, kar sem hotel. Zdaj naj me pa odvede stražnik na komisarijat.

Ta čas, ko sem pomagal odnesti skrušeno Alfredovo telo v bližnjo lekarno, so planili ljudje na Karla in ga pretepli, tako da so ga morali redarji braniti. Vedei smo, da je bil Alfred Marcelin ljubček, čeprav sta vodila ljubavno razmerje zelo diskretno. In bili smo boljši prijatelji Alfredovi nego Karlovi. Karel je bil resen fant, ki je

zaslužil mnogo denarja, ni pa nikakor užival življenja. Vedei smo, da je Marcelo dolgo ljubil in da je bil zelo srečen, ko je slednjič privoli v to, da postane njegova žena. Potem se je nam zdelo, da Marcela z njim ni bila preveč srečna. Ni bila baš otožna, toda kadar je govorila med štirimi očmi s kom izmed nas, ni prav nič skrivala, da ni srečno izbrala. Ko smo opazili, da se Alfred in Marcela ljubita, se nam je zdelo to povsem naravno, kajti ljubček je imel vse lastnosti, ki so manjkal možu. Bil je vesel, imel je fantazijo in nežen »šarma«, kateremu so mogle le redke ženske kljubovati. In šli smo v svojih ugaibanjih tako daleč, da smo domnevali, da bi Karel razmeroma dokaj lahko prenesel, če bi zvedel za nezvestobo svoje žene. Zdelo se nam je, da je njegova častihlepnost že davno izpodrinila iz njegovega srca ljubezen...

Ko je zdravnik izjavil, da se ne da nič storiti, sem odšel takoj k Marceli, da bi jo kolikor mogoče obzirno obvestil o tem, kaj se je zgodilo, preden ji sporoči nesrečo policija.

Marcela je šivala v salončku pod stoječo svetilko. Vstala je smeje in me pozdravila z banalno prijaznostjo:

— Kateri dobri veter je vas danes prinesel sem?

Čeprav sem bil sklenil sporočiti ji tragični dogodek zelo obzirno in ne naenkrat, sem čutil, da mi bo težko izgovoriti vso grozno resnico. Odločil sem se za prvi korak: — Ali ste zadnje čase kaj videli Alfreda?

— Ah... Torej on vas pošilja k meni?

— Je dejala suho in namršila obrvi.

— To žal ni mogoče... Bil je prav kar težko ranjen...

— Ah... ubogi fant... Avtomobilska nesreča!

— Ne... strel iz samokresa... Vaš mož.

— Alfred je mrtev...

Razprostrl sem roke, da bi prestregel opotekajočo se ženo.

Toda zdaj se, da so najnežnejša bitja obdarovana z venerjetno silo. Takoj si je zopet opomogla.

— Kaj mi to pripovedujete? — je zakrivala name s trdim glasom. — Kaj ima s tem opraviti moj mož?

Povedal sem ji, kaj se je zgodilo.

— Toda zakaj?... je vzklila. — Zakaj je to storil?... Prisegam vam, Roger, da ne Razumem...

Ko sta se pa arečala najina pogleda, je

Pod tremi belimi peresi

Kako se uče mlade angleške aristokratke, ki hočejo biti predstavljene na dvoru kralju in kraljici

Kralj Jurij VI.

Kraljica Elizabeta

V londonski ulici Albemarle bi našli sredi družabne sezone posebno ritmično šolo. Čudna je ta šola, ker se v nji skupina deklet uči samo kako se je treba vesti, držati, klanjati in hoditi dve minuti in pol, kadar so predstavljene med slavnostnim obredom angleškemu kralju in kraljici. Miss Gem Moufflet prireja v ta namen posebne tečaje po preizkušeni metodi. Najtežji je seveda dvorni poklon. Desno koleno se mora skoraj dotakniti zemlje. Kralj klee, leva noga je skoraj v čepenu, glava je spoštljivo sklonjena in pri tem je treba držati ravnotežje, ne gugati se z ene strani na drugo in videti kako je treba držati roke. Dekleta se uče klanjati tudi tako, da jim položijo na teme knjigo. Če knjiga ne pade na tla, je dobro, če pa pade se mora dekleta se in še učiti. In po vsem učenju je večkrat uspeh klavir, ko se do ušes zardelemu dekletu zaplete noga v čipke in dolgo krilo.

Predpisana obleka

Na dvornih recepcijah je dovoljena samo bela barva. Za blago ne gre, lahko je blesteč ali pa moten saten. Tudi kroj ni predpisan. Samo, da je obleka dolga do tal, roke morajo biti gole, vrat tudi, rokavice pa dolge, da segajo nad komolce. V laseh pa mora imeti dvorna dama tri bele perese. Pahljica in nakit seveda ne smeta manjkati. To si izbere že vsaka začetnica

po svojem premoženju in okusu dobro ali slabo.

Čakanje

Tudi čisto navadni ljudje si lahko vsaj malo ogledajo presrečna dekleta, če pogledajo v krasne limuzine na Pall Mall večer slavnega obreda. Čakanje je zelo mučno, saj se pomika dolga vrsta avtomobilov korak za korakom proti visoki ograji buckinghamske palače po cele ure. V avtomobilih na električno kurjavo sede bele lepote z belimi peresi. Včasih dve ali tri v enem, da jim dolgo čakanje hitreje mine in da pozabijo na svojo tremo. Igrajo »mimice« ali kaj drugega, čitajo knjige, pregledujejo ilustracije in srce jim utripa od strahu kako bo pred kraljem in kraljico.

V kraljevski palači

Vrhovno nadzorstvo nad obredom imata višji intendant palače M Williams in lord Cromer, višji komornik. V veliki dvorani sta pripravljena za kralja in kraljico dva velika naslanjača, preblečena z rdečim damastom, nad njima se pa dviga baldahin. Kralj ima navadno na sebi admiralsko ali maršalsko uniformo, kraljica pa veliko večerno toaleto z vsemi odlikovanji svojega visokega položaja. Po večerji pride lord Cromer kralja in kraljico v veliko dvorano. Stopa pred njima zadenski kakor rak držeč v desnici kratko belo palico

tako kakor se vidi to v angleškem zgodovinskem filmu. Obred se sploh ni izpremenil. V popolni tišini prideta kralj in kraljica s svojim dvorom v dvorano in počasnih korakov prideta do svojih naslanjačev. Najvišji dvorni dostojanstveniki tvorijo špalir od vrat do kraljevskih naslanjačev.

Obenem z mladim dekletom in damo, ki jo spremlja gresta po dvornem špalirju dve vizitki z njunimi imeni. Vizitki prideta do lorda Cromerja prav v trenutku, ko stopata mimo obe dami, tako da lahko višji komornik sporoči kralju in kraljici njuni imeni. Dekle z belimi peresi napravi manjši poklon pred kraljem, večji poklon pa velja kraljici. S tem je končan obred, ki se je zanj pripravljala več tednov, in ki velja najmanj 45.000 frankov za obleko, peresa, tečaj itd. Navadno so pa stroški še znatno večji.

Vse se da kupiti

Biti prestavljen na dvoru, je pomenilo vedno najvišjo čast pripadajočo samo najvišji aristokraciji. Zena angleškega perra je seveda vodila na dvor svoje hčere. Če jih pa ni imela je imela pravico privedi tudi tuja dekleta, za katera je s svojim in s premoženjem svojega moža nekako jamčila. Ta pravica je bila pa letos močno omejena. In zakaj?

Američanke, ki v svoji domovini nimajo niti plemstva niti kralja najbolj običujajo jeze plemiške in kraljevske tradicije. Možnost pripovedovati doma v demokratični Ameriki, o kraljevskem dvoru je pa vredna, da se plača če treba tudi pol milijona frankov visoki angleški lady za to, da uvede Američanko na dvor in jo predstavi. In tako se je iz te zvišene pravice razvila kupčija. Vse angleške plemkinje niso bogate tako da bi lahko odklonile polmilijsko darilo za svojo ljubeznivost in materinski skrb za dolarsko princeso.

Naenkrat se je pa kakor strela iz jasnega razširila letos na angleškem dvoru tale vest: Soproge peerov imajo pravico privedi na dvor kogar hočejo, lahko se pa zgodi, da bo tistim, ki so jih razmere prisilile sprejeti denar od rodbin, čijih hčere bi rade prišle na dvor, njihova prošnja odklonjena. Dvor smatra ta osebni dobiček za zelo nezahvalen in vsak primer bo podrobno preiskal. Tako se je lani število na dvoru predstavljenih mladih deklet nepričakovano skrcilo. Bilo jih je 155, ki bi se bile rade po predpisih poklonile kralju in kraljici, toda na dvor jih je prišlo samo 12. Druge so zaman potrošile težke tisočake, vrata na dvor so jim ostala zaprta.

vo kožo in poslali so dva najboljša smučarja za Vaso. Ti so ga dohiteli v Saclenu od norveški meji, od koder se je Vasa takoj vrnil v Moro. Potem je strmoglavil kralja Kristijana in z železno roko ustanovil švedsko državo. Proga Saclen-Mora je zdaj tekmovalna proga Vasaloppet.

Vsekovanje in hripa

Zdaj, ko zopet razsaja hripa, bo marsikoga zanimalo, da vidijo nekateri strokovnjaki zaščito pred to zoperno, pa tudi nevarno boleznijo in izpremembi načina vsekovanja. Nos ni samo grevec, temveč tudi čistilec vdihanega zraka, v katerem so poleg nesnage tudi razni bacili. Zato je treba nos tu pa tam tudi očistiti. To pa deloma baje slabo in poganjamo pri tem zadržane bacile prav na mesta od katerih jih je zadrževala naravna funkcija nosu. To je nekako tako, kakor da bi izpraznjevali čistilec vsesanega zraka pri avtomobilu, prah iz njega pa nasuli naravnost v valjarje motorja.

Ce položimo na nos robec, pritisnemo lahko na obe nosnici in potisnemo sapo skozi nos, se poveča znotraj pritisk, s katerim spravimo skozi nosnice samo del smrkilja, ostali smrkel pa skuša prodreti skozi vse druge prehode in pride tudi v Evstahijevo cevko, v želodec in podobno, kjer povzročajo v smrkilju vsebovani bacili obolenja. Na pravilnejše vsekovanje je tisto, ki ga vidimo pri preprostih ljudeh brez žepnih robcev. Prst pritisnemo na eno nosnico in poženemo smrkel skozi drugo, potem pa storimo isto z drugo nosnico. Enako se pa lahko vsekujemo tudi z žepnim robcem. Obe nosnici se tako dobro izprazni, razen tega pa odpadke glasno smrkjanje. Praktično se je pokazalo, da se tako vsekajoči ljudje niso prehladili niti v največji nevarnosti prehlada.

Pevič v kinu

V neki ameriški kinu, kjer vrte filme neprestoma in kjer lahko vsak gledalec vidi film tudi dvakrat če hoče, je prišel nekakega dne farmer z daljnega zapada, ki se tistega dne prvič vidi film. Gledal je in gledal, na mu je bila posebno všeč kratka peselbna pred glavnim filmom. V nji je videl prizor, ko hiti skupina lepih deklet čez železniški tir proti ribniku, kjer se začne šlačiti. V trenutku, ko odlože tudi perlo, pridrvi naenkrat vlak. Ko odpelje vlak mimo so pa dekleta že v vodi in vidijo se samo še njihove glave.

Farmer je prišel v kino ob 11. dopoldne, pa je zvečer ob sedmih še vedno sedel tam. Sledeč je ga vprašal:

— Zakaj pa tolikokrat gledate ta film?

Farmer se je ozrl nanj in mu odgovoril nejevoljno:

— Vražje strela, že osemkrat vidim ta film, pa še vedno ne smem dočakat tisto, kar bi rad videl. Kaj res ta vražji vlak ne bo nikoli imel zamude?

Kino na angleških vojnih ladjah

V začetku aprila se prično pod pokroviteljstvom vojvode Kentskega filmske predstave za posadke vseh edinic angleškega vojnega brodogoja. Vse angleške vojne ladje dobe moderna zvočna kina. Cilj mornarjem namenjenega filma ni samo nuditi jim zabavo, temveč ohraniti na primeri višini tudi njihovo moralo. To je zlasti važno za posadke ladij daleč od domovine, posebno če so izven območja civilizacije. Čez poldrugo leto bodo imele vse angleške vojne ladje razen podmornice zvočna kina.

Največja težkoča pri tej filmski vzgoji bo organizacija razdelitve filmov. Stroške bodo nosile posadke same. Parobrodne

družbe so podprle to akcijo z 20.000 funti. V vseh bazah angleške vojne mornarice bodo ustanovljene knjižnice filmov, kjer se bodo filmi izmenjavali. Predstave na ladjah bodo redne in mornarji bodo plačali malenkostne prispevke odtodno vstopnino. Prvi filmi, ki jih bodo videli angleški mornarji so »Citadela«, »60 slavnih let« in »To je v zraku«. V kratkem bo pa za mornarje na razpolago že 200 filmov.

BITI HOČE KAKOR OČE

— Sinko, bodi vedno priden in ubogljiv, ko pa dorasteš, bodi vedno in povsod gentleman.

— Gentleman pa še nočem biti, jaz bi rad bil kakor ti, očka.

IZREK

Nepopravljivo ima proti popravljevemu to prednost, da se o tem ne govori več.

Maršal Petain veleposlanik

Zanimive zgodbe iz življenja slavnega francoskega vojskovodje

V Franciji je že stara navada imenovati za posebno kočljivo in težavna diplomatska pogajanja može, ki nimajo za seboj neposredne diplomatske kariere, ki stoje izven diplomatskega zbora in ki niso uradniški zunanje ministristva. Tako je bil francoski veleposlanik v Washingtonu nekoč tudi poslanec Bonnet, sedanjí zunanji minister in prvi odposlanec francoske vlade pri generalu Francu ni bil diplomat, temveč senator in član Francoske akademije Leon Berard. Končno pa tudi prvi francoski veleposlanik v nacionalni španiji ni postal diplomat, temveč stari vojak, zmagovalci pri Verdunu, zadnji še živeči maršal iz svetovne vojne Petain.

Petaín in politika

V trenutkih razkroja ali težke politične krize, ko v dva tabora razdeljena Francija ne more najti vlade, ki bi odgovarjala in ustrezala obema taboroma, se vedno pojavljajo v desničarskem tisku razmišljanja in upanje, da bi mogla rešiti Francijo edino je Petainova vojaška diktatura. Ko je glavni urednik lista, ki najbolj kliče po Petainu, nedavno zopet objavil tak poziv, mu je dejal Petain prijazno, toda odločno: Dragi gospod če bi mi bila res poverjena moč, sem prepričan, da bi bili prav vi prvi med tistimi, ki bi bili zelo razočarani.

Petaín o svojem pogrebu

Petaínu je že 84 let in ni čuda, da je onega dne, ko je odhajal iz Francoske akademije kot njen član, govoril z vojvodo de la Force o pogrebu in zadnjih zadevah človeka na zemlji. Med pogovorom je dejal ta sloveči vojskovodja glede svojega

pogreba: Če bi moral že letos umreti, bi me na moji smrti najbolj ježilo to, da bi bil moj maršalo pripadajoči narodni pogreb v sedanjih razmerah samo nacionalistični pogreb.

Če bi bil ...

Leta 1911 je bil Petain polkovnik na severu Francije. Ko so se nekega večera vsi častniki zbrali k skupni večerji, je dejal brigadni general z zelo prijaznim glasom, hoteč pohvaliti odličnega častnika Petaina:

Če bi bil vojni minister bi vas postavil na čelo vojnega sveta. Petain mu je pa brž odgovoril. Gospod general, če bi bil jaz vojni minister bi bilo moje mesto polkovnika prosto in jaz bi vam takoj poveril to mesto.

Generalov podpis na dovoljenju

Ta zgodba je znana vsem Francozom. Manj znana je pa vsaj izven Francije naslednja zgodba o maršalu Petainu: Bilo je leta 1916 v Bar le Duc, kjer je Petain pripravljal odlikovanja tistim ki so bili odnesli zdravo kožo iz verdunskega pekla. Prišel je do podčastnika nizke postave v obleki uniformi in z globokimi sledovi trpljenja na obrazu. Ko mu je Petain pripel na prsi vojaško kolajno, ki je bila takrat visoko odlikovanje, ga je vprašal prijazno: No, mali, kako si kaj zadovoljen? Podčastnik je stal nepremično vzravnan in niti z očesom ni trenil, ko je odgovoril: Gospod general, zadovoljen sem, toda raje bi imel nekaj dni dopusta. Petain se pri teh besedah oiti ganil ni, pač pa se je podčastnik tisti hip v polni meri zavedel drznosti svojega govora. Prebledel je in stresel tako, da se mu je bajonet na puški kar tresel.

— Koliko si star? ga je vprašal Petain z ledenim glasom.
— Sedemnajst in pol, gospod general.
— Kako dolgo si vojak, Eno leto.
— Kdaj si imel zadnjič dopust?
— Dopusta sploh še nisem imel.

General Petain je na te besede molčal, samo svojemu pomočniku je naročil, naj si zabeleži podčastnikovo ime. Naslednjega dne je bil odkritostni podčastnik poklican v pisarno poveljnika polka. Zdal rad pripoveduje, da se je tresel kot šiba na vodi in da je bil že napravil križ nad samim seboj. Dežurni častnik ga je sprejel z vprašanjem:

— Torej vi ste tisti, ki je včeraj očitno generalu, da še ni imel dopusta.
— Da, to sem jaz.
— Imeli ste več sreče nego pameti. Tu imate svoj dopust. Dovoljenje je podpisal, sam Petain.

Podčastnik se zdaj hrani dovoljenje s Petainovim podpisom. Ima ga v okviru na steni poleg svoje doktorske diplome.

Angel varuh ob Seini

Eugene Cartier dobiva od pariške občine plačo zato, da rešuje obupance iz Seine

Zelo čuden poklic ima Eugénie Cartier v Parizu. Poleti mu mnogi zavidajo, pozimi bi pa nihče ne hotel biti v njegovi koži Cartier, krepak, spreten mož nizke postave dobiva plačo od pariške mestne občine zato, da ne dovoli obupancem skakati v Seino. Če pa že kdo skoči v njo, je njegova dolžnost, potegniti ga iz vode. Že dolga leta straži Cartier na obeh bregovih reke in rešil je že več sto samomorilcev. Pogosto je moral skočiti v kalno vodo Seine in se boriti z obupanci, da jim je rešil življenje. Saj pa ima za svoja junštva že 42 odlikovanj.

Pariška Seina je sploh zelo privlačna za samomorilce. Iz vse Evrope prihajajo obupanci v Pariz, da bi si tam končali življenje. Tako se je hotel v Seini utopiti slikar, ker je francoska akademija odklonila njegove slike. Iztrgal je sike iz okvirov, si jih ovil okrog telesa in skočil v reko. To je bilo sicer ponoči, toda Cartier ga je kljub temu opazil in potegnil iz vode. Ko so pa pariški listi o tem na dolgo in široko poročali, je imel slikar tako reklamo, da je hitro in dobro prodal vse slike. Zdal živeti zelo dobro in slika kot priznani talent.

Največ sitnosti je imel Cartier z dvema zaljubljenca, ki sta skočila v vodo zvezana. V mrzli reki sta si pa naenkrat premislila, jela sta se premetavati in brcati, tako da ju Cartier dolgo ni mogel pošteno prijeti. Ko ju je slednjič napol onesveščena spravil na breg, ju je pošteno ozmerjal, stisnil vsakemu nekaj denarja v roko in ju poslal domov. Zdal sta to srečna zakonca s kopico otrok. In večkrat hodita na breg Seine, tja, kjer bi bila brez Cartiera že davno končala svoje življenje.

Nekateri samomorilci se krčevito in srdito branijo, da bi jim kdo preprečil nakano in rešil življenje, ki so z njim itak že obratnili. Neka ženska, vsa iz sebe zaradi bede, je skočila v Seino z nožem v roki. Ko jo je hotel Cartier rešiti, je tako divje mahala okrog sebe z nožem in se ga otapala, da jo je moral udariti po glavi, tako da se je onesvestila in šele potem jo je lahko potegnil na breg. Preden se je pa vrnil z zdravnikom se je obupana ženska ovestila in znova skočila v reko. Nastala je nova borba v vodi, v kateri je Cartier zopet zmagal. Toda njegovo junštvo ni nič zalaglo. Ženska, ki se ni mogla utopiti, je odšla domov in si doma končala življenje.

Kakšni so Francozi

gledani skozi naočnike kanadskega psihologa Erika Hurela

Amerike je prišla v Francijo nova igra: referendum. V ameriških psihofizičnih zavodih ali institutih socialne psihologije zastavljajo resni modrirani ameriški ali francoski državljani vprašanja, na katera morajo odgovorjati trditelno ali nikalno. Po odgovoru napravi modriran analizo vaše osebnosti. Tako preizkusi več ljudi, potem pa sklepa o značaju vsega naroda. Ugotovi se da-li čitate klasike, ali varate svojo ženo, da-li imate skrite strasti in grehe, da-li ste praznoverni itd.

Kanadski psiholog Erik Hurel se je ukvarjal zadnje čase s preučevanjem najzanimivejših lastnosti Francozov in svoja dognanja je sporečil zdaj tudi francoski javnosti. Kakšen je torej povprečen Francoz po Hurelovi analizi?

Ne zaupa poročilom, prihajajočim iz Amerike.

Rad se baha s svojimi lastnimi uspehi v ljubezni in vrlinami svojega psa, ki se pa ne dajo kontrolirati.

Ne zna zemljepisja.

Hodi na letalske prireditve, ker upa, da bo videl na njih pošteno nesrečo.

Ima besedo ideal v ustih ob vsaki priliki.

Pusti radio tuliti med večerjo in po nji. Dobi sicer napad besnosti samo pri besedah »stojnik mojega polka, kruhoče se pa kakor norec, kadar pripoveduje svoje spomine na življenje v vojakovih«

Proglasa za neumno gos tisto deklo, ki mu ne odgovori in proglasi jo za vlačugo, če mu odgovori.

Skuša opehariti davčni urad in ponosen je, če se mu to posreči.

Prebira svoje novine na stranišču.

Želi si močno vladno in vrže jo, čim le pokaže malo energije.

Ni vreden svoje žene, uboga jo pa vedno in povsod.

Napiše se, ko se vrača od pogreba svojega najboljšega prijatelja.

Iz Hurelove analize torej ne izhaja Francoz v najlepši podobi. Francozom se pa kljub temu ni treba jeziti na kanadskega psihologa. Naštete napake in nedostatki namreč niso samo francoski. Z rednimi izjemami naštetimo na te napake tudi pri vseh drugih narodih.

Ruski učenjaki na Pamiru

Civilizacija se vedno bolj približuje temu, še nedavno nedostopnemu pogorju

Pogled na pogorje Pamir

Dolga leta so si prizadevali najboljši plezalci, da bi premagali nedostopne vrhove strehe sveta — Pamira. Le redkim se je posrečilo priplezati na vrhove najvišjih gor, visokih nad 7000 m. Za plezalci so prišli učenjaki. Zanimanje za Pamir se je povečalo, ko je geološka ekspedicija Akademije znanosti odkrila na njem ležišče zlata, srebra in raznih drugih kovin. Od leta 1933 deluje na ledeniku Fedčenko najvišja meteorološka postaja na svetu. Svoje taborišče ima nad 4000 m visoko v gorah. Na Stalinem štetu so zgradili v višini 6850 m avtomatično meteorološko postajo.

Vendar pa je bilo še nedavno na Pamiru mnogo belih lis, še vedno neraziskanih krajev, ločenih od sveta z globokimi prepadi, deročimi gorskimi potoki in strnjanimi stenami, toda ruski znanstveniki niso obupali. Letos so prišli v svet vesti o njihovih uspehih. Spomladi izide prvi podrobni geološki zemljevid Pamira, ki ga je sestavila ekspedicija mladih ruskih geologov pod vodstvom A. Markovskega.

Poedine skupine so zarisale, fotografirale in filmale tudi najnedostopnejše predele Pamira. Na vsakem koraku je prežala na učenjake smrtna nevarnost: plazovi, prepadi, čez katere so vodili mamljivci, a nevarni ledeni mostovi, snežni zameti, razlit gorski potoki itd. Opetovano so morali mladi učenjaki odložiti svoje znanstvene instrumente in se boriti z divjimi zvermi. Toda korak za korakom so nadaljevali svoje prodiranje, košček za koščekom so risali geološki zemljevid strehe sveta, ki bo omogočil izkoriščanje mineralnega bogastva Pamira. A tega bogastva ni malo.

Skupina geologov je odkrila in že proučevala bogata ležišča rudnin z optionskim lastnostmi. Druga skupina je rešila pereče vprašanje kuriva v vzhodnem Pamiru, kjer je bil še nedavno edino kurivo drobni grm toresken. Geolog Klunnikov je odkril v zemlji ledu in kamenja šoto, ki je ni tu nihče pričakoval. V Margabu že obratuje prvi premovalni rov na kraju, kjer so odkrili premovalni.

Na Pamiru delujoči geologi morajo biti ne samo dobri plezalci, temveč tudi dobri pedagogi. Njihova taborišča so postala kulturna središča, kamor prihajajo v množicah domačini, da pridejo v stik s civilizacijo. To so večinoma pastirji kmetovalci in nomadi. V Tadžikijski republiki ob vzhodni pamiškega pogorja se pa že razvija industrija bombaža in vilarstva. Ob vzhodni Pamira je za ajenih že več velikih elektrarn, preskrbujejočih krajino z električno energijo. Čez Pamir vodijo zdaj značne proge in v nižinah grade moderne ceste. Civilizacija se vedno bolj približuje še nedavno nedostopnemu Pamiru in nove skupine mladih učenjakov se napotijo letos na Pamir, kjer bodo nadaljevale žilav boj z mogočnim pogorjem, da mu izgnajo ogromna naravna bogastva.

Zgodovinski dogodki v sportu

V Dalarni na Švedskem so bile te dni običajne vsakoletne smučarske tekme na 9 milj dolgi progi med Seelenom in Moro. zvaní Vasaloppet. Udeležil se jih je 101 tekmovalcev, gledalcev je bilo pa 10.000. Sneg je bil dober in zmagovalci 31letni Alfred Lil iz Dalarne je prevozil progo v 5 urah 37 minutah, kar je najboljši doseženi čas od leta 1928. Njegov čas je bil samo za 2 in pol minuti slabši od rekordnega časa doseženega takrat.

Vasaloppet spominja na pomemben zgodovinski dogodek. Leta 1520 je dal danski kralj Kristijan II., ki je vladal takrat tudi Švedski in Norveški, usmrtiti vse švedske plemiče, katere je smatral za svoje sovražnike. Mladi Gustav Vasa je pobegnil v Dalarno in pozval kmete, naj se pod njegovim vodstvom upro kralju. Kmetje pa tega niso hoteli storiti, ker so bili prepričani, da gre samo za interese plemstva. Zato je krenil Gustav Vasa na smučeh naprej proti norveški meji. V tem je pa prišlo poročilo v Dalarno, da je kralj ukazal kmetom položiti orožje. Šele tedaj so kmetje spoznali, da gre tudi za njihovo

Le naprej brez miru...

Štiridesetletnica Zveze bolgarskih Junakov Danes in jutri bo v Sofiji njena jubilejna skupščina

V Sofiji bo danes in jutri jubilejna skupščina Zveze bolgarskih Junakov, ki bo praznovala 40-letno svojo obstojnost. Kot zastopniki jugoslovenskega sokolstva bodo slavoslovili skupščini prisostvovali I. nam. staroste SSKJ br. Gangl, III. nam. staroste br. dr. Vlado Belajčić, načelnik br. dr. Alfred Pichler, prosvetar br. Miloš Stanojević, člana uprave br. dr. Cipčić in inž. Radulović ter starosta župe Beograd br. dr. Mihajlo Gradojević. Ta delegacija je odpotovala sredi v Sofijo kjer ji bodo bolgarski Junaki priredili svečan sprejem. Kot delegata COS in Zveze slovenskega sokolstva sta bila prijavljena podstarosta COS dr. Stolz in tajnik ZSS br. Köppl. Ali bosta mogla oba brata prisostvovati zaradi nastalih prilik v Češki nam ni znano.

Zveza bolgarskih Junakov je bila ustanovljena 15. avgusta 1898 v Sofiji. Na tej skupščini so delegati takrat obstoječih junakskih društev proglasili za vzornika vseh bolgarskih telovadnih društev ustanovitelja prvega telovadnega društva v Bolgariji in apostola bolgarske svobode Vasilija Levskega. Ideja bolgarskega junakstva se je dokaj naglo širila, tako, da so bolgarski Junaki priredili leta 1910 ob priliki vse-slovenskega kongresa svoj prvi zlet v Sofiji, kamor je pihotelo slovensko Sokolstvo. Takratne slovenske Sokole je vodil na zlet pokojni starosta br. dr. Ivan Oražen. Slovenski Sokoli so se udeležili tudi odkritja spomenika velikemu bolgarskemu rodoljubi Vasiliju Levskemu. Ko se je leta 1908 ustanovila Zveza slovenskega sokolstva so tudi bolgarski Junaki stopili v zvezo. Ob izbruhu svetovne vojne je zveza prenehala delovati in kaj se je zgodilo potem nam je vsem znano. Po vojni se zaradi političnih razmer ni mogla takoj obnoviti. Zveza slovenskega sokolstva in tako je ostala Zveza bolgarskih Junakov do leta 1934 izven ZSS. Leta 1935 je bila Zveza bolgarskih Junakov ponovno sprejeta v ZSS in v tem znamenju se je vršil leta 1935 VIII. vsejunakski zlet v Sofiji, kamor je pihotelo nad 5000 jugoslovenskih Sokolov, ki so s

svojimi rdečimi srčami preplavili bolgarsko prestolnico. Od takrat korakata Sokol in Junak istim smotrom in lepši južnoslovenski bodočnosti nasproti.

Vsa, ki se je udeležila tega zleta v Sofiji se z radostjo spominja prekrasnih dni slovenskega sokolskega bratstva in ljubezni. Na letošnji Petrovdan bo pomnoma bolgarska prestolnica spet prizorišče velikih telovadnih svečanosti. Zveza bolgarskih Junakov bo priredila svoj IX. vsejunakski zlet in bo povabila na ta zlet vse v Zvezi slovenskega sokolstva včlanjene organizacije. Ali se bomo Jugoslovenci udeležili tega zleta, o tem bo sklepala letošnja savezna glavna skupščina. Seveda pa naše veselje ne bo popolno, ako bodo manjkali na zletu naši vzorniki in ustanovitelji slovenskega sokolstva bratje češkoslovaški Sokoli. Naj bi jim usoda naklonila, da bi se v čim večjem številu udeležili jubilejnega zleta v Ljubljani in junakškega zleta v Sofiji.

Predstavniki našega sokolstva v br. Ganglom na čelu bodo te dni tolmachi večnega prijateljstva, zvestobe in bratstva do bolgarskega naroda in še posebej do bolgarskih Junakov in Junakinj. Povabil jih bodo na naš jubilejni zlet v Ljubljano, kjer jih bo sokolska in jugoslovenska Ljubljana sprejela z odprtimi rokami in pravim slovenskim srcem.

Zveza telovadnih društev Junak šteje danes blizu 170 društev z okroglo 60.000 članov in članicami. Leta 1931 je stopila v Mednarodno telovadno zvezo. Leta 1934 pa v Mednarodno atletsko federacijo in Zvezo slovenskega sokolstva. Izdaja dve svojeglasi listi »Zdrave in sile« in »Gimnastika, sport i kultura«, v Sofiji pa ima svoj osrednji stadion.

Želimo bratski Zvezi bolgarskih Junakov k njenemu jubileju krepkega in uspešnega razvoja za napredek bolgarskega naroda in vsega slovenskega sokolstva. Bratje Junaki in sestre Junakinje na svidenje v beli Ljubljani in v Sofiji. Zdravje! —at.

30 letnica trboveljskega Sokola

Ustanovljen je bil takoj po znanih zgodovinskih dogodkih v Ljubljani l. 1908

Trbovlje, 17. marca

Letos bo trboveljski Sokol praznoval 30-letnico svojega plodnega narodno kulturnega in vzgojnega dela v trboveljski dolini. Tukajšnji Sokol je bil ustanovljen kot po znanih zgodovinskih dogodkih v Ljubljani l. 1908, ko je val narodnega odpora pljusnil tudi na deželo in zajel široke ljudske množice. V Trbovljah se je delo za narodno prebujenje pričelo sicer že mnogo prej, ko je bilo ustanovljeno pevsko in tamburško društvo »Trboveljski Zvon« in ko se je jela uvajati tudi v gasilska društva slovenska komanda, toda prubujajoče se narodne množice so bile potrebne prosvete in zato je bilo treba postaviti močnejši temelj za uspešno narodno kulturno udejstvovanje.

Nekateri slovenski možje in fantje v dolini, ki jih je zajel odmev dogodkov v Ljubljani so sprožili misel za ustanovitev sokolskega društva v Trbovljah. Med prvimi je bil pokojni prvi starosta Počivavšek, ki ga je krepko podpiral poznejši dolgoletni starosta Jože Goropevšek, pri katerem so imeli ustanovniki svoje prve sestanke. Ze koncem januarja 1909 se je vršil v takrat pravkar dogotovljeni Fortjevi dvorani na Vodah ustanovni občni zbor trboveljskega Sokola, na katerem je bil ustanovljen tudi dramatični odsek, pri katerem so sodelovali sami stari znanci Jože Velkavrh, Jože in Oskar Moll, Tone Kuhar, Gustav Vodušek ml., Karel Berger, Jože Letnik, Anica Kramerjeva, Stefa Cimprškovca, Frida Vodušekova, Slavka Laznikova in še mnogi drugi. Kot prva igra so bili uprizorjeni »Legionari«, tej so sledili »Rokovnjači« in v poletju 1910 je sokolski odred dal »Kneza Semberjankega«, v spomladni 1911 pa veseligr »Cigan«, pri kateri so sodelovali že mlajše moči, kakor ss. Silva Velkavrhova, Marija Mollova, Sonja Volkerjeva in dr. Vse predstave je v vsemo režiral br. Karel Berger, ki je s svojimi poštrevovalnimi delavci

uspešno oral ledino na tem polju sokolskega udejstvovanja.

Sokol sam je pa krepko zaprthtal s svojimi razprostrtimi peruti nad črno dolino. Pri razviti družbenega prapora 4. avgusta 1912 so prispeli v Trbovlje tudi srbski in hrvaški Sokoli iz Zagreba. Toda tudi naši Sokoli so se udeleževali vseh odmebnih izletov. Ze pred vojno so ometeli na vsesokolski zlet v Prago in na zlet Junakov v Sofijo. Po vojni pa ni bilo vsesokolskega zleta, na katerem ne bi bil trboveljski Sokol zastopan z večjim številom udeležencev.

Ze prvo leto svojega obstoja beleži društvo vsestranski napredek. Meseca marca 1910 je bil pod okriljem Sokola ustanovljen odsek za obrtni naraščaj, ki je ze 27. julija istega leta javno nastopil. Takrat je bila uvedena tudi ženska telovadba. Društvo je šlo takrat 73 aktivnih članov in je gojilo živahne stike z bratskimi društvi ljubljanskega Sokola I, ki je pošiljalo v Trbovlje svoje voditelja br. Slapničarja in prof. Pestotnika, da vzgojita nove voditelje, med katerimi se je najbolj izkazal br. Ficingar.

Pred vojno je bila največja prireditelj trboveljskega Sokola župni izlet ob razviti družbenega prapora 4. avgusta 1912, na Volajevem travniku, pri katerem so sodelovala vsa tukajšnja gasilska društva. Uspeh prireditve je bil vsestranski zadovoljiv, zlasti v moralnem in propagandnem oziru, saj je društvo že naslednje leto pridobilo nebroj novih članov in članic, ki so pristopili k Sokolu kot aktivni delavci.

Sledili sta dve leti dela in napetosti. Društvo je začelo že pred vojno misliti na lasten krov, zato je bil koncem leta 1913 ustanovljen stavbeni odsek, v katerem so bili Počivavšek, Dežman, dr. Tone Jamar, Goropevšek Letnik in Omerzu. Odsek je zbral že precej denarja, toda prišla je svetovna vojna, ki je prekinila vse delo v društvu. Dvorana gostilne Forte je mora-

la biti po višjem nalogu izpraznjena. Sokol je svoj inventar najprej spravil v Fortjevo kozolet in ko je bil Sokol od oblasti razpuščen in arhiv zaplenjen, je dal br. Goropevšek orodje in inventar spraviti k sebi na dom, kjer je ostalo do konca vojne.

Vojna je zasekala v vrste našega Sokola občutne vrzeli. Toda tudi preganjani so bili mnogi Sokoli, zlasti Goropevšek, Oset in Laibacher radi srbofilstva, Rezi Stevančeva pa radi zvez z Rusi.

Po svetovni vojni je čakalo Sokola ogromno delo. Moral je graditi popolnoma znova, ker je vojna razbila in uničila vse pred vojno dosežene uspehe. Toda idealizem mladine je premagal vse težkote in ovire, zlasti, ker je bilo delo v svobodni narodni državi olajšano in neovirano. Obnovila se je drama, izpopolnila telovadba, ki se je raztegnila tudi na naraščaj in deo. Pospešila se je prosveta in je bil že leta 1920 ustanovljen prosvetni odsek. Vedno bolj se je kazala potreba po velikem sokolskem domu, kjer bi bilo ognjišče in žarišče vsega sokolskega prosvetnega in telesnega vzgojnega delovanja. Ze leta 1923 so zapele lopate in zavijtili so se

Sokoli iz Ivančne gorice v Šmartnem

V nedeljo so uprizorili znano Nušičevo komedijo »Dr«

Šmartno, 15. marca

Sokolsko društvo Ivančna gorica na Dolenjsko ima zelo agilno gledališko družino, ki jo vodi marljiva ses. Tomšičeva. Naši dolenjski sosede so že večkrat gostovali pri nas. Zadnjič so nas prišli obiskat z Nušičevo »Gospo ministrico«, v nedeljo 12. m. pa so nas prišli razvedrit prav tako z eno najnovejših Nušičevih komedij »Dr«.

Pohvalno omenjamo, da so stiki med našim Sokolom in vrliimi brati in sestrami iz Stične tako iskreni, da so lahko mnogim ostalim društvom za zgled in posnemanje. Na javne letne nastope prihajajo k nam Dolenjci, ni pa tja čez Bogenšperk. Tudi medsebojna pevska gostovanja smo že imeli.

Dobro glas, ki ga uživajo dolenjski diletantje, je bila najboljša reklama za dolenjsko gostovanje. Dvorana našega Sokola je bila nabito polna. Vabilu so se odzvali tudi mnogi ugledni Litijani s sreškim podnačelnikom g. Devom in gospi, litijkim notarjem g. dr. Grašičem in gospi, bilo pa je tudi mnogo litijskega in okoliškega občinstva. Seveda največ je bilo naših domačinov.

Čeprav je naš oder majhen in skromen, so vendar gostje pokazali vse svoje sposobnosti. Vloge so bile posrečeno razdeljene in povsod je bil viden vpliv dobre

krampi za temelje novega doma, ki je bil leta 1925 dogotovljen. Sokol je imel sicer velik dolg, ki pa ga je leto za leto zniževal s raznimi prireditvami, zlasti tombolami, ki so bile društvu najbolj donosne in so krile velik del dolga, ki je danes zmanjšano odnošno odplačan že na minimum.

Naslednja leta so bila za trboveljskega Sokola leta neumornega in trdega dela. Kakor so člani in članice v kuluku pomagali graditi ponosni svoj dom, tako so tudi pozneje neumorno in živavo delovali dan za dnem, dokler niso te močne sokolske stavbe tudi organizatorično izgradili in izpopolnili ter jo postavili na močne temelje. Danes sestoji ta zgradba iz več sto idealnih članov in članic, ki so poverjeno jim delo razčlenili v neštete odseke, kakor kulturni, propagandni, gospodarski, prireditveni, godbeni, pevski, gledališki, zdravstveni, socialni in dr., ki vsi delujejo za skupni cilj: za blagor kralja, dobro naroda in veličino Jugoslavije.

V letošnjem jubilejnem letu bo imel trboveljski Sokol več prireditve, in sicer 1. aprila bo praznovala 30letnica sokolskega gledališča, 20. in 21. aprila bodo mladinski dnevi, največja in glavna prireditve pa bo 17. in 18. junija, ko bo trboveljski Sokol odkril spomenik blagopokojnemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju pred sokolskim domom, s čimer bo pač najlepše zaključil jubilejne svečanosti ob 30letnici svojega delovanja.

režiserske roke. Med najboljšimi vlogami je bila »napeljevalka«, ki jo je igrala ses. Tomšičeva. Ima res dobro teatrsko žilico...

Pred začetkom igre se je vršil kratek, a iskren medsebojni pozdrav. Našo publiko je pozdravil predstavnik stiskega Sokola, nakar je izrekel gledališki družini priručno dobrodošlico naš starosta br. Vidic Franjo.

Trudejanka je šla naglo preko odra. Duhovita Nušičeva komedija prikazuje razmere sodobne srbske družine, ki si je nabrala obilo denarja, pa želi imeti v hiši domaćega doktorja, je izvala mnogo aplavza. Priznanje, ki so ga zaslužili bratje in sestre iz Ivančne gorice, je najlepši dokaz, kako smo bili z igro zadovoljni in bome vrliim igralcem se vedno radi napolnili dvorano.

Igralska družina iz Ivančne gorice dokaže, v kako lepem, zavidanja vrednem sožitju delujejo naši dolenjski sosede za prosep gledališke in sokolske misli. Mladi in stari, delodajci in delojemalci rama ob ramenu v demokratičnem duhu za napredek Sokola.

Po igri so se naši gostje zbrali na prijateljskem sestanku. Na večer — igra se je začela ob 15.30, končana pa je bila v dveh urah — so se gostje vrnili z avtobusom v Ivančno gorico.

Občni zbor ljutomerskega Sokola

Nedavno se je zbralo članstvo ljutomerskega Sokola v Sokolskem domu k svojem rednemu občnemu zboru. Občni zbor je vodil dolgoletni starosta br. dr. Stajnik, ki je uvodoma poudarjal zasluge sokolstva za osvobodjenje. Spomnil je na umrlih članov ter orisal delo zasluznega Sokola Frančka Seršana ki je nas za vedno zapustil. Omenil je tudi njegovo velikodušno volilo, ki je prineslo končno sanacijo Sokolskega doma.

Tajniško poročilo je podal br. Regoršek, ki je med drugim omenil da je imel plenum 12 rednih sej, 1 izredno, 1 žalno, izvršni odbor pa je imel 10 sej. Društvo šteje 461 pripadnikov od teh je 395 telovadčev, ki so nastopili pri 26 prireditvah. Vsesokolskega zleta in Pragi se je udeležilo 8 članov in 1 članica. Za češke begunce je društvo nabralo 2.111.500 din. Načelnško poročilo je podal br. Pohl ter omenil, da telovadi 13 oddelkov. Prosvetno poročilo je podal br. Karbaš, ki je omenil, da je bil pred vrstami 51 nagovor in 8 idejnih, zgodovinskih, tehničnih in zdravstvenih predavanj. Voditelj dece pa so isti tolmachi sokolske ideje sokolske dolžnosti, sokolsko bratstvo sokolsko organizacijo ter važne sokolske in zgodovinske dogodke. Poročilo knjižničarke je podala s. M. Severjeva. Knjižnica šteje 593 knjige. Na društvo prihaja mesečno 130 naše radosti. Za dramatski odsek je podal poročilo br. Stopar. Ta odsek je nastopil šestkrat. Višek dela tega odseka je bila vprizoritev Kref-

tovih Celjskih grofov, ki so utrdili sloves tega odseka. Za lutkovni oder je poročal br. Berce. Oder se je zgradil spomladi in šteje 13 kompletnih lutk. Za pevski odsek je poročal br. Trinka. Ta odsek ima moški in mladinski zbor. Za socialni odsek je poročal br. Mihl. Med drugim je ta odsek oskrbel obdaritev dece in naraščaja za Miklavžovo. Glasbeni odsek je vodil br. Ivo Seršen. Ta odsek je sodeloval pri vseh prireditvah ter je bil včasih tudi po zaslugi br. Zihlerja pomnožen s člani Glasbenega društva. Blagajniško poročilo je podal br. Poljanec, ki je bilo sprejeto z velikim zadovoljstvom, zlasti se ker je dom saniran, vsled česar je društvo posvečalo glasno skrb vzgoji in telovadbi članstva. Gospodarsko poročilo je podal br. Varoga, ki je med drugim omenil da je največja pridobitev v inventarju društva kino aparatura. Br. Pušenjak je podal poročilo četnega referenta ter poročal o delovanju čet na Cvenu, Sv Duhu na Stari gori, Sv Juriju ob Ščavnici in Mali Nedelji. Vse čete štejejo skupaj 378 pripadnikov. Predložena lista je bila soglasno sprejeta. Zbor je pozdravil župni delegat br. Jurica Zadravec ter društvu čestital k lepim uspehom v minulemu letu.

FILOZOFA

— Pravim ti, da so na svetu boljše stvari od denarja.
— Da, samo da je potreben denar, da jih lahko pridobimo.

Radioprogram

Nedelja, 19. marca

8: Radijski smamel. — 9: Napovedi, poročila. — 9.15: V strunnem koraku (plošče). — 9.45: Verski govor (dr. Roman Tominec). — 10: Prenos cerkvene glasbe iz stolne cerkve v Mariboru. — 11: Plošče. — 11.30: Iz opernega carstva. Poje god. Valerija Heybalova, igra radijski orkester. — 12.30: Slovenske narodne v enčkah (plošče). — 13: Napovedi. 13.20: Veseli godci. — 14: Plošče. — 17: Kmetijska ura: Spomladansko delo v vinogradu (g. Vladimir Kuret). — 17.30: Prenos koncerta mladinskega pevskega zbora iz Rač pri Mariboru (zborovodja Zorn Jože). — 19: Napovedi, poročila. — 19.30: Nac. ura: Djura Jakšič kot pripovednik (Veljko Petrović iz Beograda). — 19.50: Vsem Jezikom in Jezicam igra radijski orkester. — 21.10: Bolgarski godalni kvartet. — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Plesna glasba (plošče). Konec ob 23. uri.

Ponedeljek, 20. marca

12: V svetu pesmi (plošče). — 12.45: Poročila. — 13: Napovedi. — 13.20: Opoldanski koncert radijskega orkestra. — 14: Napovedi. — 18: Paberk iz vsakdanjega zdravstva: O teku (dr. Antoa Breclji). — 18.20: Plošče. — 18.40: Paglovčeva pesmarica in slovensko cerkveno petje (dr. Josip Cerin). — 19: Napovedi, poročila. — 19.30: Nacionalna ura: Zagreb kot važno pošto središče (Trifun Teslić iz Zagreba). — 19.50: Zanimivosti. — 20: Klavirski koncert (Marcela Berzatti). — 20.45: Kozaki pojo (plošče). — 21.15: Kmečki trio. — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Prenos iz restavracije Emone. Konec ob 23. uri.

Torek, 21. marca

11: Solška ura: Planinske cvetke in njih zgodovina (Rafael Bačar). — 12: Iz opernega sveta (plošče). — 12.45: Poročila. — 13: Napovedi. — 13.20: smrel kvartet »štirje fantje«. — 14: Napovedi. — 18: Pester spored radijskega orkestra. — 18.40: Pota k Bogu (Fr. Terzaglav). — 19: Napovedi poročila. — 19.30: Napovedi, poročila. — 19.50: Nacionalna ura: 150letnica Kočine Krajine (dr. Pantelič). — 19.50: Deset minut zabave. — 20.15: Prenos glasbenega večera franc. prosvete iz franciskanske dvorane. — 22: Napovedi poročila. — 22.15: Koncert radijskega orkestra. Konec ob 23. uri.

Sreda, 22. marca

12: Orkestralni zvoki (plošče). — 12.45: Poročila. — 13: Napovedi. — 13.20: Pomlad prihaja (plošče). — 18: Mladinska ura: Čebelji grad, poučna slušna igra. Napisal Arnost Adamič, izvajajo člani radijske igralske družine. — 18.40: Angleško solstvo. — II del (dr. Vinko Brumen). — 19: Napovedi, poročila. — 19.30: Nacionalna ura: Predavanje ministra za telesno vzgojo naroda. — 19.50: Uvod v prenos. — 20.00: Prenos iz ljubljanskega opernega gledališča. V I. odmoru: Glasbeno predavanje (Vilko Ukmar); v II. odmoru: Napovedi, poročila. Konec ob 23. uri.

Četrtek, 23. marca

12: Zbor mestne ženske realne gimnazije in radijski orkester. Dirigira Sijanec. — 12.45: Poročila. — 13: Napovedi. — 13.20: Obiski pri Wagnerju (plošče). — 14: Napovedi. — 18: Kitara solo, Stanko Prek. — 18.40: Slovenščina za Slovence (dr. Rudolf Kolarč). — 19: Napovedi, poročila. — 19.30: Nacionalna ura: Ob 10letnici Radija A. D. Beograd (Danilo Kalafatović iz Beograda). — 19.50: Violinski koncert. — Taras Poljanec, pri klavirju prof. Marijan Lipovšek. — 20.30: Spominu pokojnega Zorka Prelovca. Sodelujejo: Slovenski vokalni kvintet, brata Tone in Roman Petrovič, Ivo Peruzzi (predavanje) in radijski orkester. — 22: Napovedi poročila. — 22.15: Klavir in harmonij. Konec ob 23. uri.

Petek, 24. marca

11: Solška ura: Velika naših pomorščakov (Viktor Pirnat). — 12: Iz domačih krajev (plošče). — 12.45: Poročila. — 13: Napovedi. — 13.25: Opoldanski koncert radijskega orkestra. — 14: Napovedi. — 18: ženska ura: Klis časa sodobni ženi (Anica Lebar). — 18.20: M. Ravel: Koncert za klavir in orkester (plošče). — 18.40: Francoščina (dr. Stanko Leben). — 19: Napovedi, poročila. — 19.30: Nacionalna ura. — 19.50: Beseda k prazniku (Fran Finžgar). — 20: Valčki (plošče). — 20.30: Koncert. Poje Sonja Ivančič, igra radijski orkester. — 22: Napovedi, poročila. — 22.30: Angleške plošče. Konec ob 23. uri.

NAJLEPŠA IZBIRA POMLADNIH NOVOSTI

V DAMSKI KONFEKCIJI

P A U L I N, šelenburgova ulica.

E. Kirchberger

„Pot čez mrlice“

Johnski roman

Helena je bila prepričana, da je ta hrbet in tako obliko lobanje nekoč v življenju že videla. Vedela tega ni, pač je pa čutila.

Za mizo sedeli mož se ni ganil. Okrogla svetilka je metala ostro luč na njegove roke, položene na mizo in sklenjene kakor k molitvi. Imel je čudovito dolge in tenke prste, ki bi mogli biti lepi, če bi ne spadali k temu telesu, sključenemu v globokem naslanjaču.

Helena je videla tudi njegovo lobanjo — ne pa glave — lobanjo, na katero so padali žarki v ostrem sočju.

To ni bila glava, kakršne vidimo pri starih moze — plešasta in neprestano poteča se.

Mož je imel kožo na glavi povsem odrto in žolta luč se je odbijala od sivkaste kosti. To je bilo strašno.

Mož še vedno ni spregovoril.

Helena je stala pri vratih in gledala izbuljenih oči v njegov hrbet. Zaman je skušala pomiriti svoje živce. Imela je stisnjeno grlo in niti sline ni mogla požreti. Srce ji je divje utripalo v prsih in njegovi udarci so pritiskali na steno ninih možganov, drhtečih v enem samem kriku: nevarnost.

Kar se je mož počasi obrnil.

Ni mu dobro videla v obraz, ker je bil zdaj pogreznjen v senco, toda Helena je skozi mrak opazila velike, črne naočnike, viseče groteskno pod sivo kostjo lobanje. Motril jo je molče. Potem se

je pa njegova desnica premaknila proti drugemu naslanjaču. Ubogala ga je kakor da je hipnotizirana.

Zdaj je sedela dobra dva metra oddaljena od njega in ni ga spoznala. Njegov obraz je bil še vedno v senci. Liki težka utež je ležal na nji molk tega čudnega moža, ki jo je nepremično motril in prebadal z očmi.

Sklonil je glavo. Helena bi bila najraje kriknila od groze. Svetloba žarnice je namreč polno padla na to lobanjo, ki je bila strašna že od daleč, od blizu pa... ne za to ni primerne besede. Siva kost, na kateri je bila samo tenka mrena kože tako, da so se pod njo različno videle križaste črte — ta siva kost je jela spreminjati barvo.

Helena ni vedela, da-li je ne varajo oči. Morda je bil pa to odsev svetlobe od krvavih sten ali preproge?

Ne, moževa lobanja je postajala rdeča. Večje žile, ki so se malo prej komaj dvigale pod temno kožo lobanje, so postajale debelejšje in modrikaste, obenem pa so jele drgetati v ostudnih zavojih. Približno taka je morala biti Meduzina glava...

— Nemara se spominjate, kje sva se že videla, — je spregovoril naenkrat sklonjeni mož z razločnim glasom.

Bože moj, ta glas! Da ni bilo Heleninega stranskega razburjenja, bi se bila takoj spomnila, kje je ta glas že slišala. Toda slišala ga je gotovo — ta mož sam, skrit v senci, ji pravi, da sta se v življenju že srečala.

— Ne... ne vem... je odgovorila komaj slišno.

Mož se ni ganil. Bilo je, kakor da o nečem na to razmišlja. Tudi to njegovo sključenost je poznala — vedela je, da je nekoč že srečala moža, ki je vedno o nečem napeto razmišljal.

— Zares, — prej sem bil nekoliko drugačen, —

njegov glas je nekoliko izgubil na svoji polnosti — to je bilo bolj šepetanje, nego glasno govorjenje — Tole krvavo parado sem pripravil za vas — in pokazal je na svojo lobanjo. — Drugače nosim vedno lasuljo — tole.

Naglo si je pokrtil glavo z lasuljo, toda s tem se ni nič izpremenilo. Groza od pogleda nanj je postala zdaj fizičnejša. Helena je napela vse sile, da bi se obvladala. Prigovarjala si je, da ji naganja strah samo skrivnostno vedenje tega moža, ki nikakor neče stopiti iz sence.

Mož je nadaljeval:

— Z mojo glavo — to je grda zadeva. Človek se ne sme ozreti na nobeno žensko. Toda jaz sem zadovoljen tudi tako. Hvala bogu, da sem odnesel vsaj zdrave kosti...

— Kako se je vam to pripetilo? — ga je prekinila Helena.

— Že dolgo je tega. Bilo je skoraj ob koncu vojne. Motor mojega letala je odpovedal službo in krmljo mi je potegnili kožo z glave. Moglo bi biti huje. Lahko bi bil recimo izgubil obe očesi in danes bi vas ne bil spoznal.

— Ali je za vas tako važno, da ste me spoznali? — je vprašala Helena smeje.

Mož se je jel smejeti. To je bilo nerazumljivo. Njegov smeh se je zarezaval v živce in zvenel je tako zoperno, kakor škripanje pile po železu. Naenkrat je pa brez vsakega prehoda med glasnim smehom obmolnil.

— Da, prej sem bil drugačen, je dejal tiho — in poznala sva se zelo dobro. — Bil sem približno takle...

Mož je odložil naočnike in primaknil glavo k luči.

Helena je izbuljila oči. Bila bi zakrčila od groze, pa ni mogla spraviti od sebe nobenega glasu,

čeprav je imela usta široko odprta. Ni mogla ganiti z roko, da bi si zakrila obraz in se tako obvarovala pogleda na ta obraz. Tudi vstati ni mogla, kajti od groze je bila vsa trda.

A mož se je jel zopet smejeti. Počasi, težko, s presledki — njegov smeh se je stopnjeval — odbijal se je od rdečih sten in sam je zvenel tako rdeče in nesmiselno, da je spravljal človeka v blaznost. Zdaj se je mož že hehetal. Čudno, brez najmanjšega premikanja telesa, brez vsake kretnje glave — hehetala so se prav za prav samo njegova usta, iz katerih sta štrleli dve vrsti krepkih, rumenkastih zob.

Bil je ostudni doktor Freund.

Proglas ljubljanske akademске mladine

Ljubljana, 18. marca.

Vsa naša javnost pozdravlja proglas akademске mladine s posebnim zadovoljenjem, kajti v tako usodnem času je zelo potrebna tudi razsodnost mladine kakor združitev vseh narodnih sil ter največja preudarnost pripadnikov vsega naroda. Ne glede na ideološko delitev Slovesna zaobljuba akademikov naj nam bo zgled ter opomin, zlasti starejšim, ki se še vedno dovolj dobro ne zavedajo usodnosti časa in ničevosti svojih razprtij.

Proglas se glasi:

Težki svetovno politični položaj, v katerem se je preko noči znašel ves svet in posebno še mali narodi, nas je združil v enoten akademski narodni blok. Da s tem dokažemo svojo neomajno narodno in državno zavest. Združeni akademiki Aleksandrove univerze stojimo na stališču, da je edino močna, na podlagi enakosti narodnih pravic Slovencev, Hrvatov in Srbov urejena Jugoslavija izključni okvir, v katerem moremo in hočemo živeti svoje narodno in državno življenje.

V tem trenutku združena slovenska mladina Aleksandrove univ. v Ljubljani slovesno izjavlja, da se v interesu narodne solidarnosti odrekla vsem medsebojnim trenjem.

V Ljubljani, 17. III. 1939.

SKAD Danica; JNAK Edinstvo; JNAD Jugoslavija; AKD Kladio; ASKA Savica; Slovenski klub; AK Straža; AKAD Zarja.

Iz Kranja

— Del kulturno društvo »Vzajemnost« priredi v nedeljo 19. marca ob 20. uri v Cankarjevem domu komedijo »Svet brez moških in žensk«.

— V nedeljo 19. t. m. dopoldne odigrata prvenstveno tekmo v Ljubljani SK Reka in SK Kranj. Kdor bi rad spremljal domačo enajstoročico v Ljubljano naj se javi g. predsedniku Fr. Liebru.

— Predstojništvo mestne policije poziva prebivalce občine Strazisce, da se v smislu uredbe o prijavljanju prebivalstva javijo najkasneje do 1. aprila t. l. pri tukajšnjem predstojništvu na policijski stražnici radi vpisa. Istotam se dobe tudi potrebne listine.

— V času volitev in po volitvah so kaz novala sreska načelstva nebroj ljudi zaradi razširjanja vesti o zmagi liste dr. Mačka Banske uprava je na pritožbe razveljavila nekatere odloke sreskih načelstev in ni bilo potrebno vlagati tožb na upravno sodišče. Zavrnila pa je pritožbe ljudi ki so bili kaznovani zaradi lepljenja opozicijskih letakov. Kakor poročajo listi iz Sarajeva, je banska uprava amnestirala vse obtožence.

ki so bili kaznovani zaradi volilne agitacije. Ker je tudi pri nas veliko takih, vprašujemo merodajna oblastva ali se bodo pri nas delale izjeme in se ne bodo izvršile obljube min. preda. g. Cvetkoviča, ki je izjavil, da se bodo izvajale enake pravice za vse.

— Ljudska univerza priredi drevi predavanje g. Pavle Hočevarjeve o vzgoji otroka pri nas in po svetu. Predavanje bo ob 20 v gimn. telovadnici Vstopnina 1 din.

— Hrpa ovira pouk. Na drž. tekstilni šoli so morali prekiniti pouk zaradi številnih primerov hrpe.

— Boksaška sekcija SK Kranj priredi drevi ob pol 21 v Cankarjevem domu boksmatch. Po dolgem času bomo imeli tako »opet« priliko videti tudi ta sport ki se pri nas nikakor ne more razviti dasi imamo vse pogoje. Na prireditvi bodo sodelovali znani naši borci g. E. Baloh, V. Volčič, G. Zen, Patoni, Kosec in drugi. Vstopnina je nizka.

LETOŠNJE

Novo bok pivo

Delniške družbe pivovarne »UNION«

je že v prometu.

Je izbornega okusa in pravi užitek za vsakega.

OCARINJENJE

vseh uvoznih in izvoznih pošilk Vam po najnižjih tarifah oskrbi

RAJKO TURK, Ljubljana
VILHARJEVA C. 33 (TELEFON 24-59)

BREZPLAČNO Vam pregledamo deklaracije in damo vsakovrstne informacije

MALI OGLASI

Beseda 50 par davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din.

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglasne ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din.

MEDARNA

Prva specialna trgovina za med Ljubljana, Židovska ul. 6. audi prvovrsten sortiran cvetlični med lastnega pridelka in od najkakovostnejših čebelarjev po najnižji ceni. Na debelo in drobno. 12 T.

Blago

za pohištvo, vedno najnovejši vzorci v veliki izbiri kupite pri **SEVER, Ljubljana — Marijin trg 2**

OGLASUJTE male oglasne

„Slovenski Narod“
Beseda samo 50 par

GOSTILNA PUTRIH priredi danes in jutri domačo zabavo s plesom. Izborna vina gorka in mrzla jedila. Vljudo vabljeni. 958

OREHOVA JEDRCA prvovrstno blago, dobavlja najugodnejše Josip Šimic, Nova Gradiška. 938

ZA VSAKO DRUŽINO NAJLEPŠA OBLACILA

posebno moške oblike, trendnoti, krasno perilo itd. si naba vite najboljših in najcenejših pri **SEVER, Ljubljana — Sv. Petra cesta 1.**

TEM POTOM

obveščamo naše cenjene odjemalce, da dobavimo po nizkih cenah različna drevesa za okras in drevore, žalujke, cvetlično grmovje, vedno zeleno grmovje, plezalke, grmovje za ograjo, gozdne sadike, različno igličasto drevje (konifere), sadno drevje itd.

Cenik na zahtevo brezplačno! Uprava veleposestva v Tišini, pošta Rankovec (Prekmurje)

Sveže najtinejše gurveske **ribje olje**

iz lekarne dr. G. PICCOLIJA v Ljubljani se priporoča otielam in slabotnim osebam

PRED NAKUPOM OBUJTE si oglejte naše modele in nedeljsko razstavo. Zivko Brajkovič, Igriška 3. 940

KLISEJE ENO IN VEČBARVNE **Jugografika** SV. PETRA NASIP ST. 2

KUHANO KRAVJE MASLO nudi F. Senčar, Mala Nedelja, telefon št. 1. 936

MOŠKI,

ki trpite na seksualni nevravnostih odnosa

impotenci,

ozaodnotni funkciji spolnih žlez duševni depresiji poskusite

OKASA

100 tablet 220 din. Podijamo diskretno. ki se jih mnogi zdravniški preskusili in so kot hormonski preparat odobrili. Podijamo naravnost. Poštne ne zaračunavamo.

LEKARNA MR. KOZMAN. Beograd, Terazije br. 5. Izvozna oanka. Reg. S. br. 5732-1934

POUK

Beseda 50 par davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din.

Strojepisni pouk

Vederni tečaj od 1 do 4 mesece, oddelki od 1/4. do 8. in od 1/8. do 9. ure. Pouk tudi po diktatu. Vpisovanje dnevno, pričetek poljubno. Christofov učni zavod, Domobranska cesta 15. — Največji strojepisni pouk. 965

PRODAM

Beseda 50 par davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din.

MOŠKO OBLEKO (za srednjo postavu) črno, skoraj novo, ter temnorjavo in modne hlače v dobrem stanju. Vpisovanje dnevno, pričetek poljubno. Christofov učni zavod, Domobranska cesta 15. — Največji strojepisni pouk. 965

AKO PRODAJATE RUFLES

OGLASUJTE

V MALI OGLASNIK

„SLOV. NARODA“

NAJENJEŠI IZDAJATEL

3 TONSKI AVTO

tipe Saurer, 59 KS, v brezhibnem stanju, ugodno prodamo zaradi nabave Diesela motorja. Napredaj je tudi plinski generator na drva. Lenarška avtomotorna družba, Sv. Lenart v Slov. goricah. 952

SEMENA

orava erfurtska uradno preizkušena dobiti v trgovini pri **M. WIDMAYER Ljubljana**

Cankarjevo nabrežje št. 3 Podružnica: Gyryeva c. 51

Stojnira: Nabrežje 20 septembra

ŠIVALNI STROJI

proti gotovini kakor tudi na obroke. — Zahtevajte prospekt! Sprejema zastopnike Josip Uršič, šivalni stroji kolesa, otroški vozički, Celje, Narodni dom 23/T

OTROŠKI VOZICEK

globok, dobro ohranjen, poceni napredaj pri Vrabcu, Sv. Petra cesta 38. 942

SPALNICA

rehova imitacija, lepa oblika, napredaj za 2600 din. Bitenc, Gosposka ul. 10. 957

BRESTOV LES

za kolarsko obrt, za pijehe, klaje in okroglo uporabo ima napredaj Martin Bajuk, Božakovo pri Metliki. 939

FRIZERJI

Prodaj kompletne brivski inventar. Nemške stole, ogledala, značke transparent, za nizko ceno Kralj Stefan Tyrševa 55, Ljubljana. 955

POSEST

Beseda 50 par davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din.

3.000 m² SVETA

med Predovičem in postajo Devica Marija v Polju kupim. Ponudbe s parcelno številko in ceno na upravo pod »Njiva« 925

HISA V LJUTOMERU

skoraj novo zidana, dvostanovniška, gospodarsko poslopje, sadni in zelenjadni vrt, zaradi preselitve naprodaj. — Potreben kapital 70.000.—. Prelog Marija Ljutomer. 937

LEPO PARCELO

na Kodeljevem, prodam. — Špurnet, Bežigrad 18, Ljubljana. 946

STAVBNE PARCELE

lepe, blizu ruške tovarne, ter 4 kompl. okna 109x150. Sackov obračalni plug in semenski krompir prodam. Ruše-Bezena, Stemberger. 26/M.

KUPIM

Beseda 50 par davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din.

ZELEZNO BLAGAJNO

dobro ohranjeno kupi Lesna družba »Ljubljanski vrh« v Verdu p. Vrhniki. 951

DOPISI

Beseda 50 par davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din.

POROČENA GOSPA

čedne postavke, ki v zakonu ni zadovoljna, lahko je tudi vdova ali ločenka brez otrok, ne nad 40 let, iz ljubljanske okolice ali z Gorenjskega, naj pošlje sliko, ki se vrne, s polnim naslovom na upravo »Slov. Naroda« pod »Svidenje — Kranjsko«. Tajnost strogo zamčena. 933

STANOVANJA

Beseda 50 par davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din.

ENOSOBNO STANOVANJE

s kuhinjo in pritlikinami šesteta dve odrasli osebi za april ali maj, najraje v šiški ali Za Bežigradom. Ponudbe na upravo pod »reden plačnik«. 944

SLUŽBE

Beseda 50 par davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din.

VSAKI OSEBI

ali družini nudi stalen zaslužek »MARIA« — Maribor, Orožnova 6. Celje, Slomškov trg 1. — Pletilnica — razpošiljalnica. 22/M.

KROJASKO UČENKO

z oskrbo v hiši, sprejem. — Prednost z dežele. Skaza Jakob, Slov. Bistrica. 930

SOFERJA MEHANIKA

ki je v stanju položiti primerno kavelj, iščemo za avtobus in tovorni avto. Nujne in podrobne ponudbe na Pošta III, pretinac br. 27, Zagreb. 929

KUHARICO

popolnoma samostojno, za vsa dela poleg sobarice, z letnimi spricvali iz boljših hiš (prepis) iščem za malo obitelj Letovanje v vinogorju. Mesečna plača 400 din. Ponudbe na: Ela Kolar, Slavovski Brod. 953

METLARJA

za pokrivanje metel ali vezanje glav sprejemmo — Tovarna »METLA«, Slajmerjeva 1. 943

DVE FRIZERKI

sprejemamo takoj v stalno službo, plačam dobro. — Kralj Stefan, frizer, Mestni trg 17 Ljubljana. 959

Največja izbira

umetnih cvetlic

Naročila strokovno izvršuje

Milena Zor Ježek, Francišanska ul. 8, dvorišče

Toplice Lešče

BLIZU ŽELEZNISKE POSTAJE GENERALSKI STOL

S POSESTVOM

CCA. 22 ORALOV, S KOPALISČNIM POSLOPJEJEM IN DVEMA RADIOAKTIVNIMA VRELCEMA

prodamo ali damo v zakup

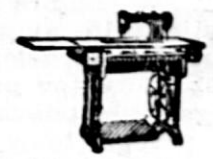
VPRAŠATI PRI HRVATSKI POLJEDELSKI BANKI, ZAGREB, SMICIKLASOVA 17/1.

Otroški vozički najnovejših modelov

Dvokolesa, motorji, tričklji

šivalni stroji pogreznjivi

PO ZELO NIZKI CENI — CENIKI FRANKO

»TRIBUNA« F. BATJEL

LJUBLJANA, Karlovačka cesta 4 — Podružnica MARIBOR, Aleksandrova cesta 26

Makulturni papir

proda

uprava »Slovenskega Naroda« Ljubljana, Knafljeva ulica št. 5

NAJBOLJŠA RADIJSKA REVIIJA je

NAŠ V L

SPOREDÍ evropskih radijskih postaj na vseh valovih, roman, novela, modni pregled, novice iz radijskega sveta, filmska smotra, nagradni natečaj.

UPRAVA: Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Mesečna naročnina samo 12.— dinarjev.

Prodajalna čevljev »TRIUMF«

KOLODVORSKA ULICA 11

odprodaja moške čevlje No. 40, 41, 46 po 90.— din, ženske po 60.— din, otroške od 35 do 45.— din.

NOVO TRGOVINO smo pa odprli na Miklošičevi cesti št. 12 ter jo oskrbeli s krasnimi spomladanskimi modeli.

POZOR!

POZOR!

prijatelj prvovrstnega

dalmatinskega vina

katerega točim od danes naprej v

„Podgraški kleti“ na Mestnem trgu 13

Prepričajte se!

Žalostnim srcem sporočamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da nas je za vedno zapustila naša nadvse ljubljena mama, sestra, teta, svakinja in tašča, gospa

ROZALIJA WISIJAN

roj. MODER,

vdova po sedlarskem mojstru in posestniku

dne 18. t. m. po dolgi in mučni bolezni, previdena s tolažili sv. vere.

Pogreb blage pokojnice bo v nedeljo, dne 19. marca 1939 ob 5. uri popoldne iz hiše žalosti, Celovška cesta št. 47, na pokopališče k Sv. Križu, kjer jo položimo v rodbinsko grobnico k večnemu počitku.

LJUBLJANA, dne 18. marca 1939.

Žalujejo:

SILVA, por. VUJEVIĆ — hčerka; LEOPOLD — sin; MILAN VUJEVIĆ — zet, in vse ostalo sorodstvo.